

अनुसूचि ७ सात
आर्थिक वर्ष २०७२/७३ को लागि स्वीकृत राजस्वका दर रेटको बिबरण
(प्रक्षेपण सहित)

खाँदवारी नगरपालिका, संखुवासभा
(पौष २०७१)

खण्ड क: परिचय

१. पृष्ठभूमी

नेपाल सरकारले २०५३ सालमा गाविसबाट सुधारउन्मुख भएको साथै आवश्यक पूर्वाधार तयार भएकोलाई नगरपालिका घाषणा गर्ने क्रममा यो खाँदवारी नगरपालिका २०५३ साल माघ १८ गते संखुवासभा जिल्लाको सरदमुकाम खाँदवारीलाई तात्कालिन मनकामना, पाङ्मा र माल्टा गरी ३ वटा गाँऊ विकास समितिहरूलाई मिलाएर नगरपालिकाको रूपमा घोषणा गरिएको थियो । भौगोलिकरूपमा निक्कै ठूलो क्षेत्रफल ओगटेको यस नगरपालिकामा जम्मा १३ वडाहरू छन् जसको क्षेत्रफल ८२ वर्गकिलोमिटर रहेको छ । खाँदवारी नगरपालिकाको नगर पाश्वचित्र २०६९ अनुसार हाल खाँदवारी नगरपालिकाको कुल जनसंख्या २८,९६१ रहेको छ जसमा महिलाको संख्या १३,६९६ र पुरुषको संख्या १५,२६५ रहेको छ ।

खाँदवारी नगरपालिकाको तिव्र गतिमा बढिरहेको जनसंख्या र शहरीकरणका कारण यसलाई व्यवस्थित नगरको रूपमा विकास गर्न नगरपालिकाको जिम्मेवारी र दायित्व पनि बढ्दै गइरहेको छ । स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५, स्थानीय स्वायत्त शासन नियमावली २०५६ र स्थानीय निकाय आर्थिक प्रशासन नियमावली २०६४ बमोजिम यस र स्थानिय स्रोत परिचालन निर्देशिका २०६९ अनुसार नगरपालिकाले कार्य सञ्चालन गरिरहेको छ जसमा स्थानीय निकायमा जनप्रतिनिधिहरूको अनुपस्थितिका कारण नगरपालिका सम्बन्धि गर्नुपर्ने कामको जिम्मेवारी हाल कर्मचारीहरू माथि रहेको छ ।

स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ ले विकेन्द्रीकरणको मर्म अनुसार नगरपालिकालाई एक राजनैतिक इकाईको रूपमा स्थापित गरी जनतालाई स्थानीय शासन प्रक्रिया, विकास निर्माणका योजना छनौट र प्राथमिकिकरण, कार्यन्वयन तथा प्रतिफल र लाभ वितरण तथा उपभोग लगायतका सम्पूर्ण तहहरूमा सहभागि गराउने गरी जिम्मेवारी र अधिकार सुम्पिएको छ । सो ऐनले आर्थिक व्यवस्था सुदृढ गर्न नगरपरिषदबाट पारित भए बमोजिम नगरपालिकाले कर, शुल्क र दस्तुर लगाउन सक्ने र सोबाट संकलित रकम स्थानीय योजना र आवश्यकताको आधारमा नगरपालिकाकै विकास निर्माणमा लगाउनु पर्ने प्रावधान भए अनुरूप खाँदवारी नगरपालिकाले पनि स्थापना पश्चात विभिन्न शीर्षक र सेवा वापत कर, शुल्क र दस्तुर संकलन गरिरहेको छ ।

यसलाई समयसापेक्ष बनाउन तथा करको दायरा बढाई राजस्व संकलनलाई प्रभावकारी बनाउन मिति २०७१ पौष २१ गतेको नगरस्तरीय राजस्व परामर्श समितिको बैठकले नगर क्षेत्रभित्र के कस्ता उपायहरू अवलम्बन गरी राजस्व वृद्धि गर्न, करको दायरा भित्रमा करदाताहरूलाई ल्याउन सकिन्छ भनी संभाव्यता अध्ययन गरी प्रतिवेदन तयार गर्न र आर्थिक वर्ष २०७२/७३ का लागि राजस्व प्रक्षेपण समेत गर्न ७ सदस्यिय राजस्व परामर्श उपसमिति गठन गरेको छ । यसै उपसमितिले आफुलाई सुम्पिएको जिम्मेवारी अनुसार अध्ययन गरी यो प्रतिवेदन तयार गरी तोकिएको मिति भित्र सुझाव सहित राय पेश गरिएको छ ।

१. खांदवारी नगरपालिकाको राजश्व प्रक्षेपण

नगरपालिकाले कुनै एक आर्थिक वर्ष वा सो भन्दा बढी अवधिका लागि नगरपालिकालाई प्राप्त हुन सक्ने राजस्व रकमको पूर्वानुमान गर्ने कार्यलाई नगरपालिकाको राजश्व प्रक्षेपण भनिन्छ । यस्तो राजश्व प्रक्षेपण गर्दा नगरपालिकालाई प्राप्त हुने सम्पूर्ण राजश्वका आन्तरिक स्रोतहरूबाट उठाउन सकिने कर, सेवा शुल्क, दस्तुर तथा अन्य रकमहरूको यथार्थपरक अनुमान गर्नु पर्दछ ।

राजश्वका स्रोत र सोबाट उठाउन सकिने रकमलाई यथार्थपरक तथा प्रभावकारी बनाउन राजश्व प्रक्षेपण गरिन्छ । स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन र यस अन्तर्गतका नियमावलीहरूद्वारा नगरपालिकालाई प्रदान गरिएको स्रोत परिचालन गर्ने अधिकार वमोजिम संकलन गर्ने आयलाई नगरपालिकाको आन्तरिक आयको रूपमा लिईन्छ ।

२. अध्ययन विधि

यस राजस्व परामर्श उपसमितिले नगरपालिकाको अवस्था विशेष गरी अध्ययन प्रतिवेदन तयार गर्नका लागि निम्नानुसारका अध्ययन विधिहरू अवलम्बन गरेको छः

- डु उपसमितिको प्रथम बैठकद्वारा अध्ययन सम्बन्धि कार्ययोजना निर्माण ।
 - डु उपसमितिका सदस्यहरू र नगरपालिकाका सम्बन्धित कर्मचारीहरू बीच वर्तमान कर संकलनमा देखिएका सबल तथा दुर्बल पक्षहरूको बारेमा छलफल ।
 - डु उपसमिति सदस्यहरू बीच मौजुदा करका दर तथा क्षेत्रहरू बारेमा वृहद छलफल तथा विश्लेषण ।
 - डु चालु आर्थिक वर्षको राजस्व संकलन अवस्थाको समिक्षा ।
 - डु चालु वर्षमा राजस्व संकलन सम्बन्धि दिईएका सुझावहरूको कार्यन्वयनको मूल्यांकन ।
 - डु उपसमितिका पदाधिकारीहरूद्वारा नमुना छनौट विधिद्वारा छनौटमा परेको क्षेत्रहरूको स्थलगत अध्ययन तथा अवलोकन भ्रमण ।
 - डु सरोकारवाला व्यापारी, व्यवसायी, उद्यमी, उद्योग वाणिज्य संघ तथा अन्य करदाताहरूसँग लक्षित समुह छलफल र अन्तक्रिया ।
 - डु खाँदवारी र अन्य नगरपालिकाहरूको कर सम्बन्धिको दस्तावेजहरूको अध्ययन ।
 - डु स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५, स्थानीय स्वायत्त शासन नियमावली २०५६, स्थानीय निकाय आर्थिक प्रशासन नियमावली २०६४, संखुवासभा जिल्ला मालपोत कार्यालयले निर्धारण गरेको जग्गाको न्यूनतम मूल्यांकन पुस्तिकाका आवश्यक भागहरूको अध्ययन ।
 - डु मस्यौदा प्रतिवेदन लेखन ।
 - डु मस्यौदा उपर उपसमितिका सदस्य, समितिका सदस्य र अन्य सरोकारवालाहरूसँग छलफल र आवश्यक पृष्ठपोषण प्राप्ति ।
 - डु अन्तिम प्रतिवेदन लेखन ।
- ३) प्राथमिकता निर्धारणका लागि आधारहरू : यस नगरपालिकाको राजश्व प्रक्षेपण गर्न तल उल्लेखित विषयहरूलाई विशेष ध्यान दिएको यसको अवस्थाको विश्लेषण प्रक्षेपण कार्य गरिएको छ ।
- डु दीगो रूपमा राजस्व उपलब्ध हुने ।

- ७७ राजस्व संकलनका लागि प्रशासनिक खर्च कम लाग्ने ।
- ७८ उपयुक्त/संकलन गर्न सकिने किसिमको राजस्वको स्रोत ।
- ७९ छिमेकी नगरपालिकाले लगाएका करहरू ।
- ८० करको आर्थिक प्रभावहरू ।
- ८१ जनताले स्वीकार गर्न सक्ने अवस्था ।
- ८२ करदाता आफै उत्साहित भई गर्न चाहने क्षेत्र वा विषयहरू ।
- ८३ करदाताको दायरा फराकिलो पारी करको निर्धारण गरीएको ।

३. उपसमितिका पदाधिकारीहरू

नगरस्तरीय राजस्व परामर्श समितिले गठन गरेको राजस्व परामर्श अध्ययन उपसमितिका पदाधिकारीहरूको नामावली निम्नानुसार रहेको छः

१. संयोजक :- श्री राजिव श्रेष्ठ : - (प्राज्ञिक तथा विषय विज्ञ)
२. सदस्य :- श्री युवराज शाक्य (प्रथम उपाध्यक्ष - संखुवासभा उद्योग वाणिज्य संघ)
३. सदस्य :- श्री डेगराज बस्नेत (सचिव - संखुवासभा उद्योग वाणिज्य संघ, खाँदवारी)
४. सदस्य :- श्री कोष तथा लेखा नियन्त्रण कार्यालय - प्रतिनिधि
५. सदस्य :- श्री सुरज श्रेष्ठ (कर्मचारी योजना शाखा प्रमुख खाँदवारी नगरपालिका इन्जिनियर)
६. सदस्य :- श्री मनोज कुमार चापागाई (कर्मचारी शहरी उपशाखा खाँदवारी नगरपालिका ओ. सि.)
७. सदस्य सचिव :- श्री सुमन दाहाल (कर्मचारी, राजस्व उपशाखा, खाँदवारी नगरपालिका)

खण्ड ख: खाँदवारी नगरपालिकाको आर्थिक व्यवस्था र राजस्व संकलनको अवस्था विश्लेषण

स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ को दफा १२५ ले नगरपालिकाको आफ्नो छुट्टै कोष रहने उल्लेख गरेको छ । यस कोषमा नेपाल सरकार र जिल्ला विकास समितिको अनुदान रकम बाहेक कोषको आम्दानीको स्रोतको रूपमा ऐनको परिच्छेद ८ मा नगरपालिकाले नगर क्षेत्रभित्र विभिन्न शीर्षकमा कर, शुल्क र सेवा दस्तुरहरू लगाई राजस्व संकलन गर्न सक्ने व्यवस्था गरेको छ । यसरी संकलित रकमबाट नगरपालिका र नगरक्षेत्रका जनताको विविध क्षेत्रको विकासमा खर्च गर्नुपर्ने प्रावधान गरिएको छ । यस सन्दर्भमा खाँदवारी नगरपालिकाको आर्थिक व्यवस्था तथा आन्तरीक राजस्व संकलनको अवस्थालाई यो खण्डमा छलफल गरिएको छ ।

१. नगरपालिकाको आर्थिक स्रोत

स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ अनुसार आन्तरीक र बाह्य गरी नगरपालिकाका २ महत्वपूर्ण आर्थिक स्रोतहरू रहेका छन् । उल्लेखित स्रोतहरूलाई छुट्टाछुट्टै रूपमा तल छलफल गरिएको छ ।

१.१ बाह्य स्रोत

नगरपालिकाका बाह्य स्रोतहरूमा विभिन्न अनुदान र ऋणहरू पर्दछन् । यस्ता अनुदान तथा ऋणहरूमा नेपाल सरकारको अनुदान, जिल्ला विकास समितिको अनुदान, अन्य निकायबाट प्राप्त हुने अनुदानहरू, ऋण, वैदेशिक सहयोग आदी रहेका छन् । खाँदवारी नगरपालिकाले नेपाल सरकार, जिल्ला विकास समिति

र विभिन्न दातृ निकायबाट बाह्य श्रोत वापतको बजेट प्राप्त गर्दै आइरहेको छ । बाह्य श्रोतबाट प्राप्त हुने बजेट नगरपालिकाले परिषद मार्फत पारित गरेका योजनाहरु सम्पन्न गर्नका लागि आवश्यक पर्ने अनुमानित बजेटको आधारमा तय हुनेगर्दछ । यस्ता बजेटहरु निशर्त र शर्त हुने गरेका छन् । निशर्त अन्तर्गत निश्चित कार्यक्रम नतोकी नगरपालिकाले स्वनिर्णयको आधारमा खर्च गर्ने गरी प्राप्त गरेका रकम पर्दछन् भने शर्तमा निश्चित कार्यक्रम खर्च गर्ने गरी शर्त सहित प्रदान गरिने अनुदान तथा ऋण रकमहरु पर्दछन् । यसरी बाह्य श्रोतबाट नगरपालिकाले आ.व. ०६५।०६६ देखि यस चालु वर्ष सम्म प्राप्त गरेको बजेट रकम निम्नानुसार रहेको छ ।

तालिका १: खाँदवारी नगरपालिकाको विगत ६ आ.व. को बाह्य श्रोतबाट प्राप्त आम्दानी

क्र स	शीर्षक	गत आ. व.को बाह्य श्रोतबाट प्राप्त आम्दानी					०७०।०७१
		०६५।०६६	०६६।०६७	०६७।०६८	०६८।०६९	०६९।०७०	
१	बाह्य श्रोतबाट प्राप्त आय	24,833,672.0	21,648,000.0	36,969,037.0	62,204,509.0	81,240,000.0	43742200.0

श्रोत: खाँदवारी नगरपालिका

आ.व. २०६५/६६ बाट शुरुका २ वर्षको बजेट करिब समान जस्तो छ भने आ.व. २०६८/६९ मा वृद्धि भई ६ करोड २२ लाख पुगेको छ । चालु आ.व. भने अधिल्लो वर्षको तुलनामा भण्डै २ करोड आय वृद्धि भएको देखिन्छ । खाँदवारी नगरपालिकाको विगत ५ वर्षको बाह्य श्रोतलाई हेर्दा यो बढ्दो क्रममा रहेको देखिन्छ ।

१.२ आन्तरीक श्रोत

स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ अनुसार नगरपालिकाले आफ्नो नगर क्षेत्रभित्र विभिन्न शीर्षक र उसले प्रदान गर्ने सेवामा कर, शुल्क तथा दस्तुर लगाई आम्दानी गर्न सक्नेछ । व्यवसाय तथा सेवाको प्रकृती, लगानीमा मात्रा आदिको आधारमा नगरपालिकाको राजस्व परामर्श समितिको सिफारिस र नगर परिषदको अनुमोदन पश्चात यस्तो कर, शुल्क तथा दस्तुरको दर निर्धारण गरिएको छ । यस्तो आन्तरीक आयका श्रोत शीर्षकहरु मध्ये खाँदवारी नगरपालिका क्षेत्रभित्र हालसम्म संभावित देखिएका तपशिलका शीर्षकहरुमा नगरपालिकाले कर, शुल्क र दस्तुर संकलन गरेको पाइन्छ :

तालिका २: नगरपालिकाका वर्तमान कर, शुल्क र दस्तुरका शीर्षकहरु

कर	शुल्क	दस्तुर
मालपोत कर	घरभाडा	दर्ता तथा नविकरण दस्तुर
वहाल कर	सेवा शुल्क	बक्सौनी र सिफारिस दस्तुर
व्यावसाय कर	सार्वजनिक सुविधा उपयोग सेवा शुल्क	नक्सापास दस्तुर
एकिकृत सम्पत्ति कर	वाणिज्य बैंक तथा वित्तिय संस्था शुल्क	नाता प्रमाणित दस्तुर
मनोरञ्जन कर	हुडिड बोर्ड व्यवसाय कर	अचल सम्पत्ति मूल्यांकन दस्तुर
बिटौरी तथा हाट कर		दण्डजरिवाना दस्तुर
सवारी कर		निवेदन दस्तुर
अन्य कर		

श्रोत: खाँदवारी नगरपालिका

उपरोक्त विविध शीर्षकहरुबाट खाँदवारी नगरपालिकाको विगत आ. व. २०६५/२०६६ देखि गत आ.व. २०७०/०७१ सम्मको राजस्व संकलनको प्रवृत्ति निम्नानुसार रहेको छ:

तालिका ३: नगरपालिकाको विगत ५ आर्थिक वर्षको आन्तरीक आम्दानी कायमै

क्र.स.	शीर्षक	गत आ. व.को आम्दानी					०७०/०७१
		०६४/६५	०६५/६६	०६६/६७	०६७/६८	०६९/७०	
१	मालपोत	३९४१	२६७६	३०५६	३७०३	३,५०२	१२७२
२	वहालकर	१३१९२	१८०९६	१२२०७	६०६१	३०,५७२	७१८३६
३	हाटकर/विटौरी कर	४८३६०	४४११२	६९६९४	-	५७,०००	९४५२
४	व्यवसाय कर	१९९५३८	१८४६३९	३०८४५८	२२०३९६	५३८,७०१	७,८४,६९८
५	एकिकृत सम्पत्ति कर	५७२८३०	५९९६१३	७५२१८७	७९०७७२	१,२२९,६३९	१५,९५,२९८
६	मनोरञ्जन कर	२७०००	२७०००	५६२००	-	१०,८००	
७	घरभाडा	७३४३४	६०००	७३४३४	८०७७८	०	
८	खानेपानी महशुल, मिटर, धारा जडान आदि	७६६६७७	५०२१७२	८६१४९६	५०५८९३	८६८,७४५	१२,४४,०९५
९	सेवा शुल्क	६४३८	५४५१	३६२३	-	०	१४,०५,८८८
१०	निवेदन दस्तुर	-	४००९०	-	-	२०,२७५	६८०८५
११	नक्सापास दस्तुर	३३४१५	५२२३४	८७५२९	५९६४९	८,५६५	२८१,५०६
१२	सिफारिस दस्तुर तथा जग्गा मूल्यांकन	-	३२२०६५	-	९७७४६	३१५	१४९,८५३
१३	दण्ड जरिवाना	७७३९	२३१०	२०७०	६८०	२२०,४१५	
१४	नाता प्रमाणित	१८५१०	२८६२०	२९८००	१९२००	५२६,५१६	
१५	अन्य	४२६१४	८५६९५	२४४५४५	७३६१३	१९०	१८२,६५
	मानव संसाधन विकास हल भाडा	११३००	-	५१००	-	३४,८९०	
	ओभरहेड प्राजेक्टर भाडा	११००	-	२००	-		
	टेन्डर डकुमेन्ट विक्रीबाट	-	-	-	-	०	
	परीक्षा दस्तुर	-	-	-	-	६,०००	
	विविध	-	-	-	७७०६१	१३,२९०	
१६	वक्सौनी र सिफारिस दस्तुर	२२७५८०	-	२८३९६५	२८७९८७	४५,०००	७०४,३१०
जम्मा		२०,५३,६६८	१९,२०,७७३	२७,९३,५६४	२२,२३,५३९	३६,१४,४१५	

श्रोत: खाँदवारी नगरपालिका

खाँदवारी नगरपालिका शिघ्र शहरीकरण भइरहेको सन्दर्भमा यहाँको जनसंख्या, व्यवसाय, व्यवसायी र सेवामा निरन्तर वृद्धि भइरहेको छ। यसै अनुरूप यसको आन्तरीक आयमा पनि क्रमिक वृद्धि हुदै जानुपर्ने भएता पनि यसमा उल्लेख्य उचारचढाव देखिन्छ। यसो हुनुको पछाडि नगरपालिकाले कर संकलनको उचित व्यवस्थापन गर्न नसकेको देखिन्छ। उल्लेखित तालिकाको अध्ययन गर्दा आ.व. २०६६/६७ मा सर्वाधिक करिव रु २८ लाख राजस्व संकलन भएको छ, भने आ.व. २०६५/६६ मा सबै भन्दा कम करिव रु ९९ लाख मात्र संकलन भएको छ। चालु आ.व. को प्रथम ९९

महिनामा नै रु ३६ लाख भन्दा बढी संकलन भईसकेको हुदा राजस्व संकलनको अवस्था सकारात्मक हुदै गएको देखिन्छ ।

यसरी वृद्धि हुनुमा एकिकृत सम्पत्ति कर, मनोरञ्जन कर, घरभाडा, खानेपानीशुल्क जस्ता शीर्षकहरुमा अधिल्लो वर्षको तुलनामा उल्लेखनीय वृद्धि भएको देखिन्छ । खानेपानीमा वृद्धि भएको महशुलको सम्बन्धमा नगरपालिकाले नयाँ महशुल दर कायम गर्नु रहेको देखिन्छ तर चालु वर्षको बैसाख महिना देखि खानेपानी व्यवस्थापनको सम्पूर्ण जिम्मेवारी समितिलाई हस्तान्तरण गरेको हुनाले खानेपानी मार्फत संकलन हुने आम्दानी कम भएको देखिन्छ ।

२. आन्तरीक श्रोत -अवस्था विश्लेषण

२.१ कर

खाँदवारी नगरपालिकाले मालपोत, घरवहाल, व्यवसाय, एकिकृत सम्पत्ति, मनोरञ्जन, विटोरी र हाटकर गरी मुख्य ७ शीर्षकमा कर संकलन गरिरहेको छ । उल्लेखित करहरु मध्ये व्यवसायकर र एकिकृत सम्पत्तिकरले नगरपालिकाको राजस्व संकलनमा तुलनात्मकरूपमा राम्रो योगदान दिएका छन् भने उचित व्यवस्थापन गर्न सकेमा नगरपालिकाको आम्दानी वृद्धिमा यी क्षेत्रहरुमा अझ धेरै संभावना रहेकोले यिनीहरुको विस्तृत अध्ययन निम्नानुसार गरिएको छ ।

व्यावसाय कर

नगरपालिकाको आयश्रोत मध्ये व्यवसायकर प्रमुख रहेको छ । नेपाल सरकारको उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालयको उद्योग तथा वाणिज्य विभागको प्राइभेट फर्म रजिष्ट्रेसन ऐन २०१४ तथा नियमावली २०३४ अनुसार जिल्लामा कुनै व्यवसाय दर्ता गर्ने आधिकारीक कार्यालयको रूपमा घरेलु तथा साना उद्योग विकास समितिलाई अख्तियारी प्रदान गरिएको छ जसमा उद्योग तथा वाणिज्य अन्तर्गतका व्यवसायहरु दर्ता गर्ने गरिएका छन् ।

संखुवासभा जिल्लामा व्यवसायीहरुले व्यवसाय दर्ताको प्रक्रिया व्यवसायीहरुको छाता संगठन संखुवासभा उद्योग वाणिज्य संघ मार्फत गर्ने गरेको पाइएको छ । वाणिज्य संघको दर्ता पश्चात नगरपालिका, घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति र अन्तमा आन्तरिक राजस्व कार्यालयबाट अस्थायी/स्थायी लेखा नम्बर लिनेगरेको पाइन्छ । नगरक्षेत्रभित्र नगरपालिका, संखुवासभा उद्योग वाणिज्य संघ र घरेलु तथा साना उद्योग विकास समितिमा दर्ता भएका उद्योग व्यवसायको संख्या फरक रहेको पाइन्छ जुन निम्न तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ५: जिल्ला भित्र विभिन्न निकायमा दर्ता भएका व्यवसायहरु

क्र स	दर्ता भएका निकाय	दर्ता संख्या	कैफियत
१	खाँदवारी नगरपालिका	१५२४	

श्रोत: खाँदवारी नगरपालिका, घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति र संखुवासभा उद्योग वाणिज्य संघ
यी विविध खाले तथ्यांकहरुबाट यो प्रष्ट हुन्छ कि कुनै व्यवसाय कुनै प्रयोजनका लागि कुनै एक निकायमा दर्ता गरिन्छ भने गर्ने पर्ने अर्को निकायमा गरिदैन जसको कारण सबै निकायबाट समानरूपमा राजस्व संकलन गर्न नसकिएको देखिन्छ ।

उद्योग तथा व्यवसाय दर्ता वापत लिइने शुल्क नगरपालिकाको अर्को राजस्वको श्रोत रहेको छ । संखुवासभा उद्योग वाणिज्य संघ, खाँदवारी नगरपालिका र घरेलु तथा साना उद्योग विकास समितिका ३ वटा निकायमा दर्ता तथा नविकरण गर्दा व्यवसायिका लागि उद्योगको प्रकृति तथा लगानीको आधारमा फरक फरक शुल्क कायम गरिएको छ जसलाई तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ६: व्यवसाय दर्ता तथा नविकरण शुल्क कयमै

क्र स	दर्ता गर्ने निकाय	दर्ता शुल्क रु.	नविकरण शुल्क
१			
२	खाँदवारी नगरपालिका	६५०	व्यवसायको प्रकृति अनुसार रु ३६० देखि १००,००० सम्म

श्रोत: खाँदवारी नगरपालिका

माथिको तालिका अनुसार सामान्य व्यवसाय दर्ता गर्नको लागि करिब रु २ हजार देखि २५ हजार सम्म खर्च हुने देखिन्छ, भने वार्षिक नविकरणमा रु. ३ हजार ५ सय देखि माथि लाग्ने देखिन्छ । अर्काको घर भाडामा लिएर सानो स्केलमा व्यवसाय गर्ने व्यवसायिको लागि यी शुल्कहरु बढी हुने देखिन्छ, भने अत्यन्त ठुलो कारोवार गर्ने व्यवसायीले समेत त्यही रकम तिर्दा समतामुलक कर प्रणाली नभएको देखिन्छ ।

यिनै प्रावधानका कारण पनि दर्ता भएका सबै उद्योग सबै निकायमा नियमित नविकरण गरिएको पाइदैन भने दर्ता खारेजी पनि गरेको पाइदैन । त्यसैले कति उद्योग व्यवसाय दर्ता भई संचालित छन्, कति विना दर्ता संचालित छन्, कति विना नविकरण संचालनमा छन् भन्ने कुराको यकिन तथ्यांक पाउन नसकिने अवस्थामा छ । उपलब्ध तथ्यांकका आधारमा हेर्दा नविकरणको दर ५० प्रतिशत भन्दा पनि कम रहेको छ । खाँदवारी नगरपालिकाको मात्र तथ्यांक हेर्दा उद्योग व्यवसायको दर्ता नविकरणको फलक यस प्रकार रहेको पाइन्छ ।

तालिका नं. ७: दर्ता भएका उद्योग व्यवसाय संख्या

क्र स	व्यवसायको प्रकार	दर्ता संख्या	नविकरण संख्या
१	साधारण व्यवसाय	९६९	८००
२	निर्माण सेवा	१२६	११०
३	उद्योग	२४३	१९०
४	होटल	१८६	१२०
	जम्मा	१५२४	१२२०

श्रोत: खाँदवारी नगरपालिका

माथि उल्लेखित तालिका अनुसार कतिपय व्यवसायहरु विना दर्ता नै सञ्चालन भएका छन्, कति दर्ता भएका छन् तर नविकरण विना नै सञ्चालन भएका छन्, वा सञ्चालनमा नभएका भए दर्ता खारेज गरेका छैनन् । नमुना छनौट गरी स्थलगत अवलोकनको क्रममा खाँदवारी नगरपालिका वडा नं. १३ को हवाई मैदान आसपासका व्यवसायहरुको अध्ययन गर्दा केही व्यवसायहरु विना दर्ता नै सञ्चालनमा रहेको पाइएको छ । पृष्ठ क्षेत्रमा यो संख्या निक्कै उल्लेखनीय हुन सक्ने देखिन्छ जुन हुनुको पछाडि विविध कारणहरु रहेको पाइन्छ, जसमा प्रमुख यस प्रकार रहेका छन्:

- हु केहि व्यवसायीलाई व्यवसाय दर्ता गर्नुपर्छ भन्ने बारेको ज्ञान नै नभएको पाइयो ।
- हु केहि व्यवसाय निक्कै सानो स्केलमा सञ्चालन भएको, र दर्ता र नविकरणमा लाग्ने खर्च उनीहरुको लागि बढी हुने गरेको ।
- हु केहि व्यवसायीहरु थाहा भएरै पनि विना कारण दर्ता नगरी व्यवसाय सञ्चालन गरिरहेको ।
- हु एउटै व्यवसायीले घेरै निकायमा कर तथा शुल्क तिर्नुपर्ने कानुनी प्रावधानका कारण पनि दर्ता नगरी व्यवसाय सञ्चालन गर्ने गरेको पाइयो । उदारहणको लागि एउटा औषधी व्यवसायमा व्यवसायीले आन्तरिक राजस्व कार्यालय, नगरपालिका, घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति, उद्योग वाणिज्य संघ र औषधी विभाग गरी

५ ठाऊँमा कर तिर्नुपर्ने बाध्यता छ । यस्तो बाध्यताका कारण साना व्यवसायीहरु आफुले कमाए भन्दा बढी करमा जाने गरेको कारण पनि दर्ता गर्न नचाहने गरेको पाइयो ।

- ६ कतिपय व्यवसायीहरु कर तथा सेवा सुविधा सम्बन्धि कार्यको जानकारी कम भएको कारणले केहि गुनासो जस्तै कुनै व्यवसायीले व्यवसाय बन्दा गर्दा नगरपालिकामा जानकारी नदिने तर पछि बन्छ गरेको सिफारिस माग गर्ने जस्ता स्थितिले केहि कार्य संचालनमा असजिला पक्ष भने नभएको हैन । त्यसैले यसको बारे जनचेतना वृद्धि गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

एकिकृत सम्पत्तिकर

आ.व. २०६७/६८ को खाँदवारी नगरपालिकाको कूल आन्तरीक आयको ३५ प्रतिशत योगदान एकिकृत सम्पत्तिकरको रहेको छ । खाँदवारी नगरपालिकाले २०६१ साल देखि एकिकृत सम्पत्तिकर संकलन गरिरहेको छ । एकिकृत सम्पत्तिकर निर्धारण गर्दा जिल्ला मालपोत कार्यालयको मूल्यांकन र जग्गाको प्रचलित मूल्यको आधारमा बैज्ञानिक ढंगले वर्गीकरण गरेर गरेको पाइन्छ । तर यसमा केहि समस्या अझै पनि रहेको पाइयो । मूल्यको आधारमा करको दर यस प्रकार रहेको छ ।

तालिका नं. ८: सम्पत्तिको मूल्य र करको दरमा ५ (पाँच) प्रतिशतले वृद्धि भएको छ ।

क्र.स.	सम्पत्तिको मूल्य	गत आ.व.को कर को दर रेट	तेस्रो संशोधन करको दर रेट (स्विकृत)
१	रु १ देखि १००,००० सम्म	२५।-	३०।-
२.	१००००१ देखि २००,००० सम्म	५०।-	५५।-
३.	२००,००१ देखि ५००,००० सम्म	१००।-	१०५।-
४.	५००,००१ देखि ७५०,००० सम्म	१५०।-	१६०।-
५.	७५०,००१ देखि १०००००० सम्म	२००।-	२१०।-
६.	१०००००१ देखि १२५०००० सम्म	२५०।-	२६५।-
७.	१२५०००१ देखि १५००००० सम्म	३००।-	३१५।-
८.	१५००००१ देखि १७५०००० सम्म	३५०।-	३७०।-
९.	१७५०००१ देखि २०००००० सम्म	४००।-	४२०।-
१०.	२०००००१ देखि २५००००० सम्म	५००।-	५२५।-
११.	२५००००१ देखि २७००००० सम्म	७५०।-	७९०।-
१२.	२७००००१ देखि २९००००० सम्म	८५०।-	८९५।-
१३.	२९००००१ देखि ३०००००० सम्म	१०००।-	१०९५।-
१४.	३०००००१ देखि ३५००००० सम्म	१२००।-	१२६०।-
१५.	३५००००१ देखि ४०००००० सम्म	१५००।-	१५७५।-
१६.	४०००००१ देखि ४५००००० सम्म	२०००।-	२१००।-
१७.	४५००००१ देखि ५०००००० सम्म	३०००।-	३१५०।-
१८.	५०००००१ देखि ५५००००० सम्म	३५००।-	३६७५।-
१९.	५५००००१ देखि ६०००००० सम्म	५०००।-	५२५०।-
२०.	६०००००१ देखि ७०००००० सम्म	७०००।-	७३५०।-

क्र.स.	सम्पत्तिको मूल्य	गत आ.व.को कर को दर रेट	तेस्रो संशोधन करको दर रेट (स्विकृत)
२१.	७०००००१ देखि ८०००००० सम्म	८०००१-	८४००१-
२२.	८०००००१ देखि १००००००० सम्म	१००००१-	१०५००१-
२३.	१००००००१ देखि २००००००० सम्म	२००००१-	२१०००१-
२४.	२००००००१ देखि ३००००००० सम्म	३५०००१-	३६७५०१-
२५.	३००००००१ देखि ४००००००० सम्म	४५०००१-	४७२५०१-
२६.	४००००००१ देखि ५००००००० सम्म	६००००१-	६३०००१-
२७.	५००००००१ देखि माथि	दुई रुपैयाँ प्रति हजार	दुई रुपैयाँ प्रति हजार

श्रोत: खादवरी नगरपालिका

**नोट: विगत वर्षको जग्गाको मुल्यांकनमा १० -दश प्रतिशत) र करको रेटमा ५ (पाँच प्रतिशत) वृद्धिकोले भएको ।
घरवहालकर**

नगरपालिकाले घरवालाबाट घरवहाल वापत प्राप्त हुने आम्दानीको २ प्रतिशत करको रुपमा लागु गरेको छ । तर वहाल करमा गत आ. व. को पहिलो ११ महिनामा रु ३०,५७२ संकलन भएको छ । विभिन्न सरकारी कार्यालय, गैरसरकारी संस्थाहरु, ९ वटा बैंकहरु, र ५ वटा भन्दा बढी सहकारी संस्थाहरु र ठुलो संख्यामा व्यवसायीहरुले घर वहालमा लिई व्यवसाय संचालन गरिरहेका भएता पनि नगरपालिकाले अझै वहाल कर प्रभावकारी रुपले उठाउन नसकिरहेको देखिन्छ। चालु आर्थिक वर्षमा भने सम्बन्धित कार्यालय तथा व्यवसायिहरुलाई अनिवार्य कर बुझाउनका लागि पत्राचार तथा घरदेखी कार्यक्रम संचालन गरी अझै प्रभावकारी प्रयास गर्नु आवश्यक छ ।

मनोरञ्जनकर

खाँदवारी नगरपालिकामा रहेका ३ वटा हाईभिजन हल मध्ये मानेभन्ज्याङ. को हल बन्द भएको छ भने अन्य २ वटा हलहरु मध्येमा अरुण वरुण हाईभिजन हल बन्द हुन लागेको निवेदन समेत पर्न आएको छ । भने यथेष्ट नाफामा नगएको देखिन्छ जसबाट मनोरञ्जन करको संकलन घटेको देखिन्छ । गत आ व मा मनोरञ्जन कर वपत रु शुन्य मात्र उठेको छ ।

विटौरीकर तथा हाटकर

खाँदवारी नगर क्षेत्रभित्र मानेभन्ज्याङ, खाँदवारी र तुम्लिङटार गरी ३ ठाउँमा साप्ताहिक हाटबजार लाग्ने गरेको भएता पनि हालसम्म खाँदवारी बजारको एक ठाउँबाट मात्र हाटकर संकलन गर्ने गरिएको छ । हाल यो हाटकर संकलन गर्न खाँदवारीको लागि वार्षिक रु ९० हजार र तुम्लिङटारको लागि रु २४ हजारमा नगरपालिकाले ठेक्कामा लगाएको छ । मानेभन्ज्याङमा लाग्ने हाट शनीबार विहान २/३ घण्टा मात्र लाग्ने भएकोले कर उठाउन त्यति उपयुक्त देखिदैन । तुम्लिङटारबाट भने हाटकर संकलन गर्न विगत आ. व. देखी सुरु भएको छ । यसले हाट तथा विटौरी करको आकारमा सुधार भएको देखिन्छ ।

२.२. दस्तुरहरु

खाँदवारी नगरपालिकाले व्यवसाय दर्ता तथा नविकरण, बक्सौनी र सिफारिस, नक्सापास, नाता प्रमाणित, अचल सम्पत्ति मूल्यांकन, दण्ड जरिवाना र निवेदन वापत विभिन्न दस्तुरका दरहरु तोकी दस्तुर वापत आम्दानी गरिरहेको छ

यसरी संकलन गरिने दस्तुर वापत नगरपालिकाले चालु आर्थिक वर्षका ६ महिनामा रु. ३० लाख भन्दा बढी संकलन गरेको छ । चालु आ. व. मा यस्ता दस्तुरका दरहरु परिवर्तन गर्न सुझाव दिइए अनुरूप नयाँ दर कार्यन्वयनमा रहेको हुदा सबै शीर्षकमा यसै वर्ष दस्तुर परिवर्तन गर्न व्यवहारिक देखिदैन ।

२.३ शुल्कहरु

नगरपालिकाले प्रवाह गरेका विभिन्न सेवाहरु वापत विभिन्न दरका सेवाशुल्क असुल गरिरहेको छ । यसरी संकलन गरेका शुल्कहरुमा खानेपानी शुल्क र सेवाशुल्क प्रमुख रहेका छन् । यस बाहेक सेवाशुल्क जारी गर्ने गरी नगरपालिकाले सेवा पनि दिन सकिरहेको छैन । यसरी नै खानेपानी उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गत वैशाख महिना देखिनै गरी सकेको हुदा नगरपालिकाको आन्तरीक आयमा विगतका आर्थिक वर्षहरुमा भै खानेपानीले उल्लेखनीय योगदान दिनेछैन साथै अन्य सेवाशुल्कको योगदाने नगन्य हुदा यस शीर्षकको अम्दानीमा निकै ठुलो कटौती हुन जान्छ । आगामी आ व को प्रक्षेपणमा अघिल्ला आ व को भन्दा कम प्रक्षेपण हुनुमा खानेपानी शुल्क कटौती प्रमुख कारण हो ।

२.४. असुलीका तरिकाहरु

शीर्षकगत रुपमा राजस्व असुलीका तरिकाहरु पनि अलग रहेको पाइन्छ । हाल नगरपालिकामा कर असुलीको लागि निम्नानुसारको व्यवस्था भएको पाइन्छ :

- हु नगरपालिका कार्यालय खाँदवारीमा करदाता स्वयं उपस्थित हुनुपर्ने ।
- हु संखुवासभा उद्योग वाणिज्य संघसँग समन्वय गरी व्यवसाय कर संकलन गर्ने गरिएको ।
- हु समय भै कर तिर्न आउनेलाई एकिकृत सम्पत्ति कर र व्यावसाय करमा १० प्रतिशत छुट दिने गरिएको ।
- हु कर सम्बन्धि जनचेतना जगाउनका लागि बेलाबखत चेतनामुलक कार्यक्रम गर्ने गरिएको ।
- हु कर बुझ्नको लागि नगरपालिकामा १ कर उपशाखाको व्यवस्था गरिएको छ जसमा ३ जना कर्मचारीको व्यवस्था गरिएको ।
- हु कर बुझाउनका लागि संभावित करदाताहरुलाई पत्राचार पनि गर्ने गरिएको ।
- हु घर देलो कार्यक्रम अनुसार व्यवसाय कर लाई असुली गर्नु पर्ने देखिएको छ ।

३. आन्तरीक आय संकलन सम्बन्धि नगरपालिकाका सबल पक्ष र दुर्बल पक्षहरु

सबल पक्ष

- हु नगरपालिकाको वार्षिक बजेटको करिब ८.३३ प्रतिशत आन्तरिक श्रोतको योगदान रहेको ।
- हु नगरपालिकाले दिएको सेवा वर्तमानको जनशक्ति र प्रविधि अनुसार छिटोछरितो रहेको पाइन्छ ।
- हु खाँदवारी नगरपालिका र संखुवासभा उद्योग वाणिज्य संघ बीचको सार्वजनिक नीजि साभेदारीमा व्यावसाय कर संकलन गर्ने परिपाटीको शुरुवात गर्दा व्यावसायकर संकलनमा उल्लेखनीय वृद्धि भएको ।
- हु राजस्व शाखामा कम्प्युटर सफ्टवेयरको प्रयोगले सेवा छिटो छरितो र प्रभावकारी भएको ।

दुर्बल पक्ष

- हु जनशक्तिको अभाव ।
- हु कर्मचारीलाई अध्ययन भ्रमण र तालिमको अवसर नभएको ।
- हु कर छलिरहेका करदाताको अभिलेख अद्यावधिक नभएको ।
- हु कर तिर्न नआउनेलाई कुनै कानुनी कारवाहि नगरिएको तर म्याद गुजारी स्वयं करदाता उपस्थित हुँदाका बखत भने नियमानुसार जरिवाना गर्ने गरिएको ।
- हु सार्वजनिक संचार माध्यमहरुबाट करदातालाई कर तिर्न आउन सूचना नगरिएको ।
- हु नियमित र धेरै कर तिर्ने करदातालाई पुरस्कृत गर्ने नगरिएको ।

- हु राजस्व परामर्श उपसमितिले दिइएका सुझावहरू कार्यन्वयन नभएको ।
- हु कर मैत्री कार्यक्रमहरू नगरिएको ।
- हु करदाता अनुशिक्षण कार्यक्रम हरुलाई प्रभावकारी रूपमा हरेक वर्ष नगरिएको ।
- हु करदाताहरूलाई काउन्टरको व्यवस्था नभएको ।

४. चुनौती र अवसरहरू

चुनौतीहरू

- हु भौगोलिक विकटताका कारण करदातालाई सानो कर तिर्न आउन पनि ठूलो खर्च व्यहोर्नु पर्ने ।
- हु नेपाल सरकारको एकद्वार कर प्रणाली नहुनाले करदाताहरूले धेरै तिर कर तिर्नु पर्ने हुँदा लागत र भन्फट बढी ।
- हु सबै व्यवसायीहरू करको दायरामा आउन नचाहने ।
- हु साना तथा ठूला व्यवसायीको लागि करको दर समान जस्तो हुनु ।

अवसरहरू

- हु खाँदवारी नगरपालिका शिघ्र शहरीकरण तर्फ उन्मुख भएको कारण आर्थिक गतिविधिमा वृद्धि हुँदा गइरहेको हुँदा उद्यमी व्यवसायीक गतिविधिमा पनि वृद्धि हुँदै गएको ।
- हु अझै धेरै व्यवसायीहरू करको दायरामा आउन बाँकी रहेको हुँदा नगरपालिकाले पहल गरेको खण्डमा राजस्व वृद्धिमा उल्लेखनीय टेवा पुग्ने देखिन्छ ।
- हु राजस्व संकलनका थप श्रोतहरू वर्तमान अवस्थामा नै मौजुदा रहेको ।
- हु नगरपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवाहरू प्रवाहकारी पार्न सकेमा करदातालाई स्वस्फुर्त करको दायरामा आउन प्रेरित गर्न सकिने ।

५. आर्थिक वर्ष २०७१/७२ को प्रथम ५ महिनाको राजस्व संकलन समिक्षा

तालिका नं. ९: चालु आ. व. को राजस्व संकलन समिक्षा

क्र.स.	आन्तरीक आयका शीर्षकहरू	प्रक्षेपण	यथार्थ	प्रगति प्रतिशत
		072/73		
1	१. आन्तरीक श्रोत			
2	१.१. स्थानीय कर	0	0	
3	१.१.१ मालपोत तथा भूमी कर	1500.	281	
4	१.१.३ वहालकर	100000.	13440	
5	१.१.४ विटौरी कर	114000.	28329	
6	१.१.५ व्यवसाय कर	8,00000.	7,69305	
7	१.१.६ सवारी कर	0	0	
8	१.१.७.१ एकिकृत सम्पत्ति कर	16,00000.	8,31,292	
9	१.१.८ मनोरञ्जन कर	24000.	0	
10	१.१.९ विज्ञापन कर	0	0	

क्र.स.	आन्तरीक आयका शीर्षकहरु	प्रक्षेपण	यथार्थ	प्रगति प्रतिशत
		072/73		
11	१.२.२.४ खानेपानी महशुल, मिटर, धारा जडान	12,00000.	4,96184	
12	१.२.४ सार्वजनिक सुविधा उपयोग सेवा शुल्क	150000.	0	
13	१.२.६ अचल सम्पत्ति मूल्यांकन सेवा शुल्क	100000.	9,0994	
14	१.२.८ अन्य सेवा शुल्क	150000.	1,61881	
15	१.३.१ दर्ता तथा नविकरण दस्तुर	10000.	33195	
16	१.३.२ नक्सापास दस्तुर	350000.	12,3904	
17	१.३.३ वक्सौनी र सिफारिस दस्तुर	700000.	3,23025	
	अन्य दस्तुर	10000.		
18	१.३.४ नाता प्रमाणित	50000.	19465	
19	१.७.१ दण्ड जरिवाना	1000.	70	
20	१.७.२ भाडा तथा बहालबाट आय	135000.	135211	
21	१.७.६ अन्य विविध आय	50000.	1,51000	
22	१.४.३ अन्य विक्रि	10000.		
जम्मा		५५,५५५००१-	31,57576	

५.१ चालु आ.व. को प्रथम ६ महिनाको राजस्व संकलनका केहि अवलोकनहरु

- डु चालु आर्थिक वर्षको प्रथम ६ महिनामा समग्र राजस्व संकलन करिब ५५ लाख अनुमान गरिएकोमा करिब ३२ लाख संकलन भएको छ, जुन लक्ष्य सँग करिब करिब मेलखान आउछ ।
- डु तर शीर्षकगत रुपमा कुनै शीर्षकमा लक्ष्य भन्दा बढी, कुनैमा लक्ष्य अनुरूप नै र कुनैमा लक्ष्यभन्दा कम राजस्व संकलन भएको पाइन्छ ।
- डु चालु आ. व. को प्रथम ५ महिनाको राजस्व संकलनमा खानेपानी, नाता प्रमाणित, वक्सौनि र सिफारिस, अन्य विक्रिशीर्षकमा एकिकृत सम्पत्ति कर लगायत अन्य करहरुमा लक्ष्यभन्दा बढी राजस्व संकलन भएको छ।
- डु विटौरीकर र भाडा तथा बहालबाट आय, एकिकृत संपत्ति कर लक्ष्य अनुरूप नै संकलन भएको छ ।
- डु सवारीकर, विज्ञापनकर, दण्डजरिवाना, सार्वजनिक सुविधा आदी जस्ता शीर्षकहरुमा आम्दानी नै नभएको देखिन्छ।

खण्ड ग: आगामी आर्थिक वर्षको लागि राजस्व संकलन संभाव्यता, प्रक्षेपण र सुझावहरू

१. आ. व. २०७२/७३ का लागि राजस्व प्रक्षेपण

तालिका १०: आगामी आ.व. २०७२/७३ का लागि निम्नानुसार राजस्व प्रक्षेपण ।

क्र.स.	आन्तरीक आयका शीर्षकहरू	गत आ. व गत आम्दानी			प्रक्षेपण	यथार्थ	प्रक्षेपण
		०६७/६८	०६८/६९	०७०/७१			
१	१. आन्तरीक श्रोत						
२	१.१. स्थानीय कर						
३	१.१.१ मालपोत तथा भूमी कर	३,७०३	२,०००	२,०००	२,०००	१२७२	१५००.
४	१.१.३ वहालकर	६,०६१	६०,०००	७०,०००	७३५००	७१८३६	१०००००.
५	१.१.४ विटौरी कर	-	६०,०००	६०,०००	६३०००	९४५२	११४०००.
६	१.१.५ व्यवसाय कर	२२०,३९६	६००,०००	६५०,०००	६८२५००	७८४८१३	८०००००.
७	१.१.६ सवारी कर	-	२००,०००	२००,०००	२१००००	०	
८	१.१.७.१ एकिकृत सम्पत्ति कर	७९०,७७२	१,०००,०००	१,३००,०००	१,३६५,०००	१५,९५,२९८	१६०,००००.
९	१.१.८ मनोरञ्जन कर	-	३०,०००	२४,०००	२४,०००	०	२४,०००.
१०	१.१.९ विज्ञापन कर	-	३०,०००	२०,०००	२०,०००	०	
११	१.२.२.४ खानेपानी महशुल, मिटर, धारा जडान	५०५,८९३	७००,०००	७००,०००	८१०,०००	१२,४४,०९५	१२०,००००.
१२	१.२.४ सार्वजनिक सुविधा उपयोग सेवा शुल्क	-	-	४००,०००	४००,०००	०	१५०,०००.
१३	१.२.६ अचल सम्पत्ति मूल्यांकन सेवा शुल्क	९७,७४६	१३०,०००	१००,०००	१००,०००	१४,९८५३	१००,०००.
१४	१.२.८ अन्य सेवा शुल्क	-	६००,०००	२०,०००	२५,०००	११,९४०	१५०,०००.
१५	१.३.१ दर्ता तथा नविकरण दस्तुर	-	-	२०,०००	२५,०००	६८,०८५	१०,०००.
१६	१.३.२ नक्सापास दस्तुर	५९,६४९	३००,०००	३००,०००	३००,०००	२८,१५०६	३५०,०००.
१७	१.३.३ वक्सौनी र सिफारिस दस्तुर	२८७,९८७	३५०,०००	४००,०००	४२०,०००	७०,४३१०	७०,०००.
	अन्य दस्तुर						
१८	१.३.४ नाता प्रमाणित	१९,२००	२५,०००	२७,०००	२७,०००	६५,५४०	५०,०००.
१९	१.७ अन्य आय					१८,२६५	
२०	१.७.१ दण्ड जरिवाना	६८०	२,५००	३,०००	३,०००	०	१,०००
२१	१.७.२ भाडा तथा बहालबाट आय	८०,७७८	१२०,०५०	१२०,०५०	१२०,०५०		१३५,०००
२२	१.७.६ अन्य विविध आय	७७,०६१	-	५०,०००	५०,०००		५०,०००
२३	१.४.३ अन्य विक्रि		-	-	१०,०००	७५,०१५	१०,०००
	जम्मा		२९,४९,९२६	४२,०९,५५०	४७,३०,०५०	५०,८१,२८०	५५,५५,५००.

२. आन्तरिक आय संकलन कार्ययोजना

तालिका ११: आगामी आ.व. २०७१/७२ का लागि आन्तरिक आय संकलन कार्ययोजना

क्र. स.	आन्तरिक आयका शीर्षकहरु	आ.व. २०७२/७३ को प्रक्षेपित आय	असुली कार्ययोजना २०७२/७३ रु.											
			श्रावण	भाद्र	आश्विन	कार्तिक	मंसिर	पौष	माघ	फाल्गुन	चैत्र	वैसाख	ज्येष्ठ	असार
	१. आन्तरिक श्रोत													
	१.१. स्थानीय कर													
1	१.१.१ मालपोत तथा भूमी कर	1500.	100	100	100	100	100	100	100	100	200	150	150	200
2	१.१.३ वहालकर	100000	1000	8000	10000	3000	8000	10000	10000	5000	5000	10000	10000	20000
3	१.१.४ विटोरी कर	114000	5000	7000	3000	2000	5000	10000	17000	9000	20000	2000	17000	17000
4	१.१.५ व्यवसाय कर	800000	2000	15000	35000	38000	50000	100000	100000	100000	75000	85000	100000	100000
5	१.१.६ सवारी कर		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	१.१.७.१ एकिकृत सम्पत्ति कर	1600000.	60000	35000	60000	70000	90000	100000	200000	385000	300000	100000	300000	600000
7	१.१.८ मनोरञ्जन कर	24000.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12000	12000
8	१.१.९ विज्ञापन कर		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	१.२.२.४ खानेपानी महशुल	1200000.	100000	110000	100000	90000	60000	60000	60000	60000	80000	100000	130000	250000
10	१.२.४ सार्वजनिक सुविधा उपयोग सेवा शुल्क	150000	0	0	0	0	0	0	0	30000	30000	30000	30000	30000
11	१.२.६ अचल सम्पत्ति मूल्यांकन	100000	2000	1000	2000	2000	5000	5000	5000	10000	10000	10000	5000	43000
12	१.२.८ अन्य सेवा	150000	1000	1000	5000	5000	10000	15000	10000	5000	5000	43000	30000	25000

	शुल्क													
13	१.३.१ दर्ता तथा नविकरण दस्तुर	10000.	500	500	1000	1000	5000							12000
14	१.३.२ नक्सापा स दस्तुर	350000	1500	1500	32000	32000	32000	11000	20000	50000	20000	50000	50000	50000
15	१.३.३ वक्सौनी र सिफारिस दस्तुर	700000	20000	20000	42000	50000	50000	60000	50000	50000	100000	50000	58000	100000
16	१.३.४ नाता प्रमाणित	50000	3000	3000	3000	3500	4500	4000	4000	3000	6000	6000	6000	1000
17	अन्य दस्तुर	10000	1000					1000			2000	2000	2000	2000
18	१.७.१ दण्ड जरिवाना	1000	100	100	200	0	100	0	0	500				
19	१.७.२ भाडा तथा वहाल	135000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	135000
20	१.७.६ अन्य विविध आय	50000	2000	0	0	0	5000	5000	3000	10000			10000	15000
21	१.४.३ अन्य विक्रिवाट आय	100000	2000	4000	5000	2000	5000		5000	5000	2000	5000	10000	10000
जम्मा		55,55,500												

३. आन्तरिक आयश्रोतको उपलब्धता, परिचालन तथा प्रक्षेपणका आधारहरू

क्र.स.	आन्तरिक आयका शीर्षकहरू	आय श्रोतको उपलब्धता	श्रोतको परिचालन
1	१.१.१ मालपोत तथा भूमी कर	पुरानो जग्गा दर्ताछुट तथा भैभगडा भई अदालतमा फैसला हुन बाँकी रहेका जग्गा अझै दर्ता हुन बाँकी रहेको ।	दर्ता छुट भएका जग्गाधनीहरू सिफारिस लिन नगरपालिका आउने ।
2	१.१.३ वहालकर	१. नगरक्षेत्र भित्र सरकारी, निजी तथा गैरसरकारी गरी करिव ३० कार्यालयहरू वहालमा रहेको । २. नगरक्षेत्रभित्र ठूलो संख्यामा व्यवसायीहरू वहालमा रहेको ।	स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन तथा नियमावली अनुसार नगरपालिकाबाट वहालकर बुझाउन सम्बन्धित कार्यालय तथा व्यवसायीहरूलाई पत्राचार तथा प्रचारप्रसार गर्नुपर्ने ।
3	१.१.४ विटोरी कर	नगरक्षेत्रभित्र साप्ताहिक हाटका २ स्थान रहेको ।	ठेक्का मार्फत हाटकर संकलन गर्न सकिने ।
4	१.१.५ व्यवसाय कर	नगरक्षेत्रभित्र करिव १५०० व्यवसायीहरू रहेको । वित्तित्र सस्थाहरू वाणिज्य बैंकहरूलाई पनि यस चालु आ.व. देखि यस करमा दायरामा ल्याइएको छ ।	वाणिज्यसंघसँग समन्वय गरी सबै व्यावसायीलाई गरेको दायरामा ल्याउन सकिने ।

क्र.स.	आन्तरिक आयका शीर्षकहरु	आय श्रोतको उपलब्धता	श्रोतको परिचालन
5	१.१.६ सवारी कर	नगरक्षेत्रभित्र दैनिक लगभग ५० भाडाका सवारी साधन सञ्चालनमा रहेका ।	यातयात व्यवसायी संघसँगको सहकार्यमा सवारीकर संकलन गरिने ।
6	१.१.७.१ एकिकृत सम्पत्ति कर	नगरवासीहरुको स्वामित्वमा रहेको अचल सम्पत्ति ।	वैज्ञानिक ढंगले सम्पत्तिको वर्गीकरण गरी करदातालाई प्रोत्साहन गरिने ।
7	१.१.८ मनोरञ्जन कर	नगरक्षेत्रभित्र रहेका २ वटा हाईभिजनहलहरु रहेता पनि हालहरु बन्द हुने भएको हुँदा यस करमा न्यून असुली देखिन्छ ।	हाईभिजनहलबाट मनोरञ्जन कर संकलन गर्न सकिने ।
8	१.१.९ विज्ञापन कर	नगरक्षेत्र भित्र व्यावसायिक तथा वित्तीय संस्थाबाट राखिएका विज्ञापनका बोर्डहरु ।	उक्त विज्ञापनका बोर्डहरुबाट प्रति वर्गफिट रु १५ दस्तुर लिइने ।
9	१.२.४ सार्वजनिक सुविधा उपयोग सेवा शुल्क	डम्पिङसाइटको व्यवस्था र फोहोर व्यवस्थापन ।	फोहोर संकलन र व्यवस्थापन वापत प्रतिघर रु ५० देखि १०० सम्म सेवाशुल्क लगाइने ।
10	१.२.६ अचल सम्पत्ति मूल्यांकन	अचल सम्पत्ति मूल्यांकनका लागि आउने सेवाग्राहिहरु ।	मूल्यांकन वापत लिइने सेवाशुल्क ।
11	१.२.८ अन्य सेवा शुल्क	विविध प्रकारका सिफारिस ।	सिफारिस वापत सेवाग्राहिबाट दस्तुर संकलन गरिने ।
12	१.३.१ दर्ता तथा नविकरण दस्तुर	व्यवसाय तथा संघसंस्था दर्ता तथा नविकरण ।	उक्त सेवा वापत लिइने शुल्क ।
13	१.३.२ नक्सापास दस्तुर	खाँदवारीको बढ्दो शहरीकरण तथा पक्किघर बनाउने प्रवृत्ति ।	नक्सापास वापतको बर्तमान दरमा वृद्धि गर्ने तथा नक्सापास अनिवार्य गराउने ।
14	१.३.३ बक्सौनी र सिफारिस दस्तुर	नगरपालिकामा विविध प्रकारका सिफारिस लिन आउने सेवाग्राहिहरु ।	सेवाग्राहिहरुलाई यस्ता सिफारिस वापत दस्तुर लिइने ।
15	१.३.४ नाता प्रमाणित	नाताप्रमाणितका लागि आउने सेवाग्राहिहरु ।	नाताप्रमाणित गरे वापत शुल्क लिइने ।
16	१.७.१ दण्ड जरिवाना	मुद्दा तथा भैँभगडाहरु ।	मुद्दा तथा भैँभगडामा दण्ड जरिवाना वापत दस्तुर लिइने ।
17	१.७.२ भाडा तथा बहाल	भाडामा लगाउनको लागि नगरपालिकाको स्वामित्वमा बजार क्षेत्रमा १ भवन रहेको ।	न्यूनतम अंक तोकी बडाबडको आधारमा घर भाडामा लगाइने ।
18	१.७.६ अन्य विविध आय	उल्लेखित बाहेक नगरपालिकाले दिने अन्य सेवाहरु	उक्त सेवा वापत लिइने सेवा शुल्क

४. व्यवसाय करको दर संसोधनका लागि सिफारिस ।

नगरपालिकाले हाल लिइरहेको करको दरमा संसोधन गर्न आवश्यक देखिएकोले वर्तमान करको दरमा निम्नानुसार संसोधन गर्न सुझाव दिईको छः

तालिका नं १३ आगामी आ व कालागि व्यवसाय करको संसोधित दर रेट

सि. नं.	व्यवसायको विवरण	न्यूनतम कर	अधिकतम कर	साविक लिइदै आएको दर रेट	स्विकृत नयाँ दर रेट
१	व्यापारीक वस्तुहरु				
क	सून, चादी खरिद विक्रि र गहना तयार गरी बेच्ने पसल	७५०१-	१०,०००१-	१,५००१-	१६५५१-
ख	गहना बनाएर मात्र बच्ने पसल	७५०१-	१०,०००१-	१,२००१-	१३३५१-

सि. नं.	व्यवसायको विवरण	न्यूनतम कर	अधिकतम कर	साविक लिइदै आएको दर रेट	स्विकृत नयाँ दर रेट
ग	भि.सि.डि.रेकडिना गर्ने, अडियो क्यासेट, भिडियो क्यासेट र सीडि विक्रि तथा भाडामा लगाउने पसल	७५०१-	१०,०००१-	७५०१-	८२५१-
घ	मोवाइल विक्रि पसल र मर्मत केन्द्र	-	-	८५०१-	९३५१-
ड	टिभि, फ्रिज, राइस कुकर जस्ता विद्युतिय समानका पसल	५०००-	५,०००१-	१,१००१-	१२२०१-
च	घडि, रेडियो, टर्च, क्यालकुलेटर जस्ता विद्युतिय सामग्री	-	-	७५०१-	८२५१-
१.१	मदिरा, सुर्तीजन्य र पेय पदार्थ	-	-		
क	मदिरा र सुर्तीजन्य वस्तुको थोक विक्रेता	७५०१-	१०,०००१-	१८००१-	१९८५१-
ख	खुद्रा विक्रेता	७५०१-	१०,०००१-	८५०१-	९३५१-
ग	कोक, फेन्टा र अन्य साधारण सामान बेच्ने पसललाई	३६०१-	५,०००१-	५००१-	५८०१-
घ	कोक फेन्टाको डिलर	३६०१-	५,०००१-	३,०००१-	३३१०१-
१.२	निर्माण सामग्री	-	-		
क	छड, सिमेन्ट र अन्य निर्माण सामग्रीको थोक र खुद्रा हार्डवेयर पसल	५००१-	५,०००१-	१५००१-	१६५५१-
ख	रंगरोगनको थोक तथा खुद्रा पसल			८४०१-	८८५१-
ग	कम्प्युटर र यसका पार्टस् विक्रि र मर्मत गर्ने पसल	५००१-	५,०००१-	१५७५१-	१६६०१-
१.३	विद्युत सामग्री पसल	-	-		
क	विद्युत सामग्री थोक तथा खुद्रा विक्रेता	५००१-	५,०००१-	१२६०१-	१३२५१-
ख	विद्युत सामग्री खुद्रा विक्रेता	५००१-	५,०००१-	८४०१-	८८५१-
१.४	शो रुम	-	-		
क	मोटरसाईकल शो रुम, विक्रि तथा मर्मत	५००१-	५,०००१-	२६२५१-	२७६०१-
ख	ट्रयाक्टर शो रुम, विक्रि	५००१-	५,०००१-	४२००१-	४४१०१-
ग	ट्रयाक्टर मर्मत वर्कसप			३५००१-	३६७५१-
१.५	मर्मत तथा संभार				
क	टि.भि. मर्मत गर्ने पसल	५००१-	५,०००१-	५२५१-	५५५१-
ख	रेडियो घडि मर्मत गर्ने पसल	-	-	३७८१-	४००१-
ग	चश्मा विक्री र मर्मत गर्ने पसललाई	३६०१-	१५००१-	५८०१-	६१०१-
१.६	पेट्रोलियम पदार्थ,	-	-		
क	डिलरसिप तथा पम्प राखी मट्टिलेल, डिजेल, पेट्रोल तथा अन्य इन्धन बेच्ने पेट्रोल पम्प	५००१-	५,०००१-	३६७५१-	३८६०१-
ख	फुटकर इन्धन बेच्ने पसल	३६०१-	१,५००१-	९४५१-	९९५१-

सि. नं.	व्यवसायको विवरण	न्यूनतम कर	अधिकतम कर	साविक लिइदै आएको दर रेट	स्विकृत नयाँ दर रेट
ग	लुब्रिकेन्ट विक्रि गर्ने पसल			७९०१-	८३०१-
१.७	खाद्य तथा किराना पसल	-	-		
क	दैनिक उपभोगका खाद्यान्न थोक तथा खुद्रा पसल	३६०१-	१,००० १-	१०५०१-	१०००१-
ख	थोक तथा खुद्रा किराना सामानहरु विक्री गर्ने पसल	३६०१-	१,०००१-	१०५०१-	१०००१-
ग	खुद्रा किराना सामानहरु विक्री गर्ने पसल	३६०१-	१,०००१-	८४०१-	८८५१-
घ	मुख्य बजार क्षेत्र बाहिर वा ग्रामिण क्षेत्रमा राखिएका किराना तथा खाद्यान्न पसल	३६०१-	१,०००१-	४२२१-	४४५१-
ङ.	डिलरसिप लिएको ईन्टरप्राइजेज खाद्य सामग्री र अन्य सामानहरुको थोक विक्रेता	३६०१-	१,५००१-	१५७५१-	१६५५१-
च	फलफुल र तरकारीको थोक तथा खुद्रा पसल	३६०१-	१,०००१-	५२५१-	५५५१-
१.८	स्वदेशी तथा विदेशी कपडा सटिङ्ग इत्यादि	-	-		
क.	स्वदेशी तथा विदेशी कपडा बेच्ने पसल क.वर्ग	३६०१-	१,०००१-	१०५०१-	१०००१-
ख	स्वदेशी तथा विदेशी कपडा बेच्ने पसल ख.वर्ग	३६०१-	१,०००१-	७९०१-	८३०१-
ग	सानो कपडा पसल ग वर्ग फुटपातमा विक्रि	३६०१-	१,०००१-	५२५१-	५५५१-
२	विशेषज्ञ परामर्श तथा ब्यवसायिक सेवा	-	-		
क.	विशेषज्ञ, परामर्श तथा अन्य व्यवसायिक सेवा	३६०१-	३,०००१-	२६२५१-	२६२५१-
ख.	चिकित्सक	३६०१-	३०००१-		१२००१-
ग.	कविराज	३६०१-	३०००१-		१२००१-
घ.	इन्जिनियर	३६०१-	३०००१-		१३००१-
ङ.	कानुन व्यवसायी (नोटरी)	३६०१-	३०००१-		१०००१-
च.	लेखा परिक्षक (अडिटर)	३६०१-	३०००१-		११००१-
छ.	अनुसन्धानकर्ता तथा परामर्शदाता	३६०१-	३०००१-		१४००१-
ज.	विमा एजेन्ट तथा अभिकर्ता	३६०१-	३०००१-		१५००१-
झ.	पशु चिकित्सक	३६०१-	३०००१-		१०००१-
ञ.	सामान हुवानीकर्ता तथा कम्पनि	३६०१-	३०००१-		१५००१-
३.	निर्माण ब्यवसाय	-	-		
क	क.श्रेणी	२,०००१-	१०,०००१-	९९२५१-	१००००१-
ख	ख.श्रेणी	२,०००१-	१०,०००१-	९४५०१-	९९२५१-
ग	ग.श्रेणी	२,०००१-	१०,०००१-	३६५०१-	३८३५१-
घ	घ.श्रेणी	२,०००१-	१०,०००१-	१५७५१-	१६५५१-
४	उत्पादनमूलक उद्योग	-	-		
क	ईटा उद्योग एक बम्बालाई	२,०००१-	१०,०००१-	३१५०१-	३३१०१-
ख	ईटा उद्योग दुई बम्बालाई	२,०००१-	१०,०००१-	५२५०१-	५५१५१-

सि. नं.	व्यवसायको विवरण	न्यूनतम कर	अधिकतम कर	साविक लिइदै आएको दर रेट	स्विकृत नयाँ दर रेट
ग	टायल उद्योग	३६०१-	१,५००१-	३०००१-	१५००१-
घ	कलरल्याब	४००१-	७,०००१-	११५५१-	१२१५१-
ङ	१ देखि ५ हर्स पावरको घरेलु उद्योग (कुटानी पिसानी मिल)	३६०१-	१,५००१-	४७५१-	५००१-
च	५ देखि १० हर्स पावरको घरेलु उद्योग (कुटानी पिसानी मिल)	३६०१-	१,५००१-	५८०१-	६१०१-
छ	१० देखि १५ हर्सपावरको घरेलु उद्योग (कुटानी पिसानी मिल)	३६०१-	१,५००१-	७३५१-	७७५१-
ज	१५ देखि १८ हर्सपावरको घरेलु उद्योग (कुटानी पिसानी मिल)	३६०१-	१,५००१-	८४०१-	८८५१-
झ	१८ देखि २६ हर्सपावरको घरेलु उद्योग (कुटानी पिसानी मिल)	३६०१-	१,५००१-	९४५१-	९९५१-
ञ	माथि बाहेकका साना घरेलु उद्योग (कुटानी पिसानी मिल)	३६०१-	१,५०० १-	४७५१-	४००१-
५	उर्जामुलक उद्योग				
क	सोलारका सामग्री विक्रि पसल	३६०१-	१,०००१-	७००१-	७३५१-
ख.	सोलारका सामग्री मर्मत गर्ने केन्द्र	३६०१-	१,०००१-		५००१-
६	कृषि तथा वनजन्य उद्योग				
क	सलीमल काठ चिरान गरी बेच्ने	१,५००१-	१०,०००१-	५७७५१-	६०६५१-
ख	काठबाट निर्मित फर्निचर तयार गरी बेच्ने	३६०१-	१,५००१-	१२६०१-	१३२५१-
ग.	फलाम तथा सटिल बाट निर्मित फर्निचर तयार गरि बेच्ने	३६०१-	१,५००१-		१२५०१-
ग	पाउरोटी, विस्कट, आइसक्रिम, मैनवत्ति, अगरवत्ति, पापड मसला, नुडल्स आदि घरेलु उद्योग	३६०१-	१,५००१-	५२५१-	५५५१-
७	खनिज उत्खन गर्ने उद्योग	१,५००१-	१०,०००१-	३१५०१-	३३१०१-
८	पर्यटन उद्योग				
क	होटल तथा लज (दश वेड देखि माथि) क वर्ग	१,०००१-	५०,०००१-	२१००१-	२२०५१-
ख	लज (एक देखि दश वेड सम्म) ख वर्ग	१,०००१-	५०,०००१-	१२६०१-	१३२५१-
ग	रेष्टुरेन्ट एण्ड बार	१,०००१-	५०,०००१-	१५७५१-	१६५५१-
घ	खाना, नास्ताका साकाहारी होटल	३६०१-	१,५००१-	५२५१-	५५५१-
ङ	खाना,नास्ता मासु र मदिरा विक्रि गर्ने पसललाई	३६०१-	१,५००१-	१०५०१-	११०५१-
च.	खाजा चिया मात्र विक्रि गर्ने होटल साधारण	३६०१-	१,५००१-		६००१-
९	सेवा उद्योग	-	-		
क	सिनेमाहल तथा व्यवसायिक भिडियो (४००१-	७,०००१-	३१५०१-	३३१०१-

सि. नं.	व्यवसायको विवरण	न्यूनतम कर	अधिकतम कर	साविक लिइदै आएको दर रेट	स्विकृत नयाँ दर रेट
	हाईभिजनहल)				
ख	केवल नेटवर्क	२,०००।-	५०,०००।-	६८२५।-	७९६५।-
ग	डिटिएच पसल डिसहोम विक्रि गर्ने पसल			९२६०।-	९३२५।-
घ	अपसेट प्रेस	३६०।-	३,०००।-	९२९०।-	९२७०।-
ङ	स्टेशनरी, पत्रपत्रिका, खेलकुदका सामग्रीका पसल	३६०।-	५,०००।-	९२९०।-	९२७०।-
च	हवाईसेवा बुकिङ्ग काउण्टरलाई (ट्रभल्स एजेन्ट)	४००।-	७०००।-	९९५५।-	९२९५।-
छ	सार्वजनिक परिवहन	४००।-	७,०००।-	७३५।-	७७५।-
ज	फोटो स्टुडियो फोटोग्राफर	३६०।-	९,५००।-	७३५।-	७७५।-
१०	नगरपालिकामा प्रधान कार्यालय भएको निर्माण व्यवसायी (उच्चोग)	९,०००	९०,०००	४७२५।-	४९६०।-
११	सञ्चार सेवा				
क	टेलिफोन, फ्याक्स, साइबर, फोटोकपी	३६०।-	९,५००।-	५२५।-	५५५।-
ख	रेडियो स्टेशन (सामुदायिक रेडियो वाहेकलाई)	३६०।-	९,५००।-	६३०।-	६६५।-
ग	कुरियर सेवा	३६०।-	९,५००।-	५२५।-	५५५।-
घ	छपाइ तथा प्रकाशन	३६०।-	३,०००।-	६३०।-	६६५।-
१२	वित्तिय सेवा				
क	निजीक्षेत्रका आर्थिक कारोबार गर्ने वाणिज्य बैंक नगरपालिकामा प्रधान कार्यालय भएको बैंकलाई (क वर्ग)	५,०००।-	५००००।-		९२०००।-
ख	निजीक्षेत्रका आर्थिक कारोबार गर्ने वाणिज्य बैंक नगरपालिकामा प्रधान कार्यालय भएको बैंकलाई (ख वर्ग)	५,०००।-	५००००।-		९९०००।-
क.	निजीक्षेत्रका राष्ट्रियस्तरका वाणिज्य शाखा कार्यालय बैंक (क वर्ग)	५,०००।-	५०,०००।-		९००००।-
ख	निजीक्षेत्रका राष्ट्रियस्तरका वाणिज्य शाखा कार्यालय बैंक (ख वर्ग)	५,०००।-	५०,०००।-		७०००।-
२.	लघुवित्त बैंकिङ्ग आर्थिक कारोबार गर्ने (क वर्ग)	५,०००।-	९००००।-		५०००।-
३.	लघुवित्त बैंकिङ्ग आर्थिक कारोबार गर्ने (ख वर्ग)	५,०००।-	९००००।-		३०००।-
ग	विमा कम्पनी	५,०००।-	९०,०००।-	६३००।-	६६९५।०
घ	विदेशी मुद्रा सटही काउण्टर	९,०००।-	३,०००।-	९५७५।-	९६५५।-
ङ	धितो पत्र कारोबार	९,०००।-	३,०००।-	९५७५।-	९६५५।-
च	आर्थिक कारोबार गर्ने सहकारी बैंक	९,०००।-	२,०००।-	९५७५।-	९९००।-
१३	स्वास्थ्य सेवा				
क	निजी क्षेत्रको अस्पताल	९,५००।-	५,०००।-	३९५०।-	३५९०।-

सि. नं.	व्यवसायको विवरण	न्यूनतम कर	अधिकतम कर	साविक लिइदै आएको दर रेट	स्विकृत नयाँ दर रेट
ख	नर्सिङ्ग होम	१,५००।-	५,०००।-	३६७५।-	३६६०।-
ग	एक्सरे सेवा -होम)	५००।-	३,०००।-	११५५।-	१२१५।-
घ	पोलिक्लिनिक	५००।-	३,०००।-	३१५०।-	३३१०।-
ड	ल्याब	५००।-	३,०००।-	६३०।-	६६५।-
च.	गैह्र सरकारी अस्पताल	१,५००।-	५,०००।-		३६००।-
१४	शिक्षा सेवा	-	-		
क	नीजि क्षेत्रको प्रा.वि.	३६०।-	१,०००।-	६३०।-	६६५।-
ख	नीजि क्षेत्रका नि.मा.वि.	३६०।-	१,०००।-	९४५।-	९९५।-
ग	नीजि क्षेत्रका मा.वि.	३६०।-	१,०००।-	१०५०।-	११०५।-
घ	उच्च मा.वि., क्याम्पस तथा प्राविधिक शिक्षालय	३६०।-	१,०००।-	१०५०।-	११०५।-
ड	अन्तर्राष्ट्रिय गौरसरकारी संस्था	२,५००।-	५,०००।-	५२५०।-	५५१५।-
च	टाइपिङ, कम्प्युटर तथा भाषा प्रशिक्षण संस्था	१,०००।-	३,०००।-	१०५०।-	११०५।-
छ	तालिम तथा अनुसन्धान केन्द्र	१,०००।-	३,०००।-	२१००।-	२५०५।-
ज	सिलाई बुनाई तथा अन्य साना प्रशिक्षण केन्द्रलाई	३६०।-	३,०००।-	५२५।-	५५५।-
झ	कम्प्युटर, रेडियो, टि.भी आदि सिकाउने इन्टिच्युटलाई	१,०००।-	३,०००।-	१०५०।-	११०५।-
१५	मर्मत सम्भार सेवा				
क	वस, ट्रक, ट्रयाक्टर, जिप, कार, ट्याक्सी मर्मत वर्कसप	१००।-	३,०००।-	१०५०।-	११०५।-
१.	मोटर साईलको मात्र सामान विक्रि गर्ने पसल	१००।-	३,०००।-		१५००।
२.	साईकल को सौरुम तथा साईलको पार्टपुर्जा विक्रि गर्ने	१००।-	३,०००।-		१२००।
३.	साईल को मर्मत केन्द्र	१००।-	३,०००।-		७००।
ख	मोटर साईकल वर्कसप	३६०।-	१,५००।-	६३०।-	६६५।-
ग	पंखा, सिलाई मेसीन, डाइनोमो, ब्याट्री, टायर पम्चर, ग्यास वैल्डीङ्ग, इलेक्कट्रीक वेल्डीङ्ग, वेरिङ्ग, रेडियो, फ्रिज, घडी, टिभि आदि मर्मत गर्ने	३६०।-	१,५००।-	४४०।-	४६५।-
१६	अन्य सेवा				
क	विज्ञापन होडिङ्ग बोर्ड तथा फेक्सबोर्ड प्रति वर्गफिट भित्तेलेखन तथा पर्चा पम्पेलहरु समेत	-	-		
१.	व्यक्तिगत घरमा आफ्नो व्यवसाय प्रवर्द्धन गर्न राखिएका नपा मा दर्ता भएको वाहेक विज्ञापन तथा होडिङ्ग बोर्ड तथा फेक्सबोर्ड प्रति वर्गफिट प्रति वर्गफुट रु २०। (सार्वजनिक स्वास्थ्य तथा चेतना मुलक सन्देश सरकारी तथा गैह्रसरकारी				१०।०

सि. नं.	व्यवसायको विवरण	न्यूनतम कर	अधिकतम कर	साविक लिइदै आएको दर रेट	स्विकृत नयाँ दर रेट
	संस्थाको बाहेक) बढिमा एकपटक प्रति वर्ष सम्म				
२.	सार्वजनिक स्थानमा विज्ञापन तथा होडिङ्ग बोर्ड तथा फेक्सबोर्ड प्रति वर्गफिट प्रति वर्गफुट रु				२०।०
ख	साइनबोर्ड पेन्टर लेख्ने	३६०।-	१५००।-	४४०।-	४६५।-
घ	वैदेशिक रोजगार सेवा	१,०००।-	५,०००।-	४२००।-	४४१०।-
ङ	स्वदेशी रोजगार सेवा	३६०।-	१,५००।-	१२६०।-	१३२५।-
च	सेक्रेटरियल सेवा	३६०।-	१,५००।-	१२६०।-	१३२५।-
छ	हाउजीङ्ग कम्पनी तथा घर जग्गा खरिद विक्रि	१,५००।-	५,०००।-	४२००।-	४४१०।-
ज	व्युटीपालर, हेन्डसम पार्लर र मसाज सेन्टर	३६०।-	१,५००।-	६३०।-	६६५।-
झ	हेयर शैलुन	३६०।-	१,५००।-	५८०।-	६१५।-
ञ	ड्राइल्किनर्स	३६०।-	१,५००।-	५२५।-	५५५।-
ट	धोवि पसल	३६०।-	१,५००।-	३८०।-	४००।-
ठ	टेलर्स	-	-		
१	एक देखि चार सम्म सिलाई मेशिन राखि आधुनिक कपडा सिलाई गर्ने टेलर्स लाई	३६०।-	१,५००।-	४४०।-	४६५।-
२	चार देखि दश गोटा सम्म सिलाई मेशिन राखि आधुनिक कपडा सिलाई गर्ने टेलर्सलाई	३६०।-	१,५००।-	७३५।-	७७५।-
३	सो भन्दा माथि मेशिन राखेर आधुनिक कपडा सिलाई गर्ने टेलर्सलाई	३६०।-	१,५००।-	१२६०।-	१३२५।-
४	आधुनिक सिलाई कटाई तथा थान कपडा विक्रि गर्ने र उद्योगलाई	३६०।-	१,५००।-		१३५०।-
ड	पुल हाउस तथा स्नोकर	३६०।-	१,००० ।-	६३०।-	६६५।-
१७	अन्य व्यवसाय	-	-		
क	रेडिमेट जुत्ता चप्पल पसल तथा विक्रि गर्ने	३६०।-	१,५००।-	६३०।-	६६५।-
१	जुत्ता चप्पल उत्पादन गरि विक्रि गर्ने उद्योग	३६०।-	१,५००।-		६९०।
ख	स्टील दराज, वाकस र स्टील फर्निचर पसल	५००।-	१,५०० ।-	७३५।-	७७५।-
ग	स्टील दराज, वाकस र स्टील फर्निचर उद्योग	५००।-	१,५००।-	७३५।-	७९०।-
घ	पान पसल	३६०।-	१,५००।-	५२५।-	५२५।-
ङ	चिया नास्ता पसल	-	-		३८०।-
च	चिया मात्र बेच्ने पसललाई	३६०।-	१,५००।-	३८०।-	३८०।-
ज	स्वीट हाउस तथा मिठाइ पसल	३६०।-	१,५००।-	७३५।-	७७५।-
झ	मेशनरी तथा सवैमोटरका पार्टहरू विक्रेता	३६०।-	५,०००।-	२२००।-	२३१०।-
ञ	विउ विजन, मलखाद र कृषी औजार विक्री गर्ने	३६०।-	५,०००।-	४७५।-	५००।-
ट	श्रृङ्गार तथा चुरी पसल र गिफ्ट हाउस	३६०।-	१,५०० ।-	४७५।-	५००।-

सि. नं.	व्यवसायको विवरण	न्यूनतम कर	अधिकतम कर	साविक लिइदै आएको दर रेट	स्विकृत नयाँ दर रेट
ठ	स्टील भाडा आलुमिनियम भाडा बेच्ने पसल	३६०१-	१,५००१-	८४०१-	८८५१-
ड	भाँडा उद्योग स्टिल ,आलुमिनियम तामा, पित्तल आदीको उद्योग	३६०१-	१,५००१-	११००१-	११५५१-
ढ	टेण्ट हाउस	३६०१-	५,०००१-	१२६०१-	१३२५१-
ण	औषधी थोक विक्रेता	३६०१-	५,०००१-	१२६०१-	१३२५१-
त	औषधी खुद्रा पसल	३६०१-	५,०००१-	९४५१-	९४५१-
थ	मवेशी बेच्ने पसललाई	३६०१-	५,०००१-	४४०१-	९४५१-
द	एल पि. ग्यास, डिलर	३६०१-	१,०००१-		१०००१-
१.	ग्यासको चुलोको पार्टपुर्जा विक्रि गर्ने	३६०१-	१,०००१-	८४०१	८८५१
ध	पोल्ट्री फर्म कुखुरा उत्पादन गरि विक्रि गर्ने	३६०१-	५,०००१-		१०००१-
१.	पोल्ट्री फर्म कुखुराको अण्डा उत्पादन गरि विक्रि गर्ने	३६०१-	५,०००१-		१०००१-
न	सप्लायर्स गर्ने व्यवसायी	-	-		
प	एक लाख भन्दा वढीको सामान सप्लायर्स गर्नेलाई	३६०१-	५,०००१-	२८३५१-	२९८०१-
फ	एक लाख सम्मको सामान सप्लायर्स गर्ने लाई	३६०१-	५,०००१-	१६८०१-	१७६५१-
ब	पचास हजार सम्मको सामान सप्लायर्स गर्ने लाई	३६०१-	५,०००१-	१०५०१-	११०५१-
भ	कवाड संकलन व्यवसाय संचालन गर्ने	३६०१-	५,०००१-	१०५०१-	११०५१-
म	अलैची खरिद विक्रि कारोवार गर्ने	-	-	४२००१-	४४१०१-
१८	यातायात सेवा				
क.	भाडाका जीपको लागि प्रति ट्रिप	-	-	१५१-	१५१-
ख.	भाडाका बसको लागि प्रति ट्रिप	-	-	१००१-	१००१-
ग.	एलपी ट्रक प्रति ट्रिप	-	-	१००१-	१००१-
घ.	ट्रक प्रति ट्रिप	-	-	७५१-	७५१-
ड	ट्रिफर प्रति ट्रिफ	-	-	७५१-	७५१-
च.	ट्रयाक्टर प्रति ट्रिफ	-	-	५०१-	५०१-
१.	पशुपंक्षीको आहार खाद्यान्न विक्रि गर्ने				२५०१-
२.	वंगुर पालन व्यवसाय				२५०१-
३.	गाई पालन गर्ने व्यवसायी				२५०१-
४.	वास , काटको सामग्री उत्पादन गर्ने हान्डीकाफ्ट				२००१-
५.	ग्यारेज				७५०१-
६.	ग्रिल उद्योग				१०००१-
७	इन्टरनेट प्रदायक संस्था				१०००१-
८.	खसी , वोका उत्पाद गरि विक्रि गर्ने				२५०१-
९.	राँगा गोरु उत्पादन गरि विक्रि गर्ने (पशु जन्य)				२५०१-

सि. नं.	व्यवसायको विवरण	न्यूनतम कर	अधिकतम कर	साविक लिइदै आएको दर रेट	स्विकृत नयाँ दर रेट
१०.	खाद्यान्न मात्र विक्रि गर्ने				५००१-
११.	माछा खरिद विक्रि गर्ने				४००१-
१२.	छाला बाट निर्मित वस्तुहरु विक्रि गर्ने पसल				५००१-
१३.	होम डेकोर्स				१०००१-
१४	जडिवुटि खरिद विक्रि				४००१-
१५.	तरकारी खरिद विक्रि				४००१-
१६	फलाम बाट निर्मित घरेलु उद्योग उत्पादन गरि विक्रि गर्ने				४००१-
१७	राडिपाखी घरेलु उद्योग उत्पादन गरि विक्रि गर्ने				३६०१-
१८	मनिटान्सफर तथा मनिएक्सप्रेस				१०००१-
१९	वैदेशिक रोजगार विदेश पठाउने पेनपावर कम्पनि				२०००१-
२०.	कृषि फर्म सबै				३६०१-
क.	आयुवेदिक औषधी पसललाई मात्र				५००१-
१	पाकिङ्ग शुल्क				
२.	बस ट्रक ट्रयाक्टर प्रति पटेके				१५१-
३.	जिप , कार , भ्यान प्रति पटेके				१०१-
४	मोटर साईकल प्रति पटेके				५१-
५	फुल विरुवा उत्पादन गरि विक्रि गर्ने	३६०	१०००		३६०१-
क	नगर क्षेत्र भित्रका सबै फोहोर मैला ब्यावस्थापनको लागि तपशिल अनुसार रहेको छ ।	०	०	०	०
ग.	दैनिक रुपमा फोहोर मैला उठाउनको लागि खा.न.पा.१ को जि.प्रहरी गेट देखि खा.न.पा. १० को नया बजार सम्म , जि.प्रहरी गेट हुदै शनिबारे हाट बजार लाग्ने सबै क्षेत्र , दुर संचार डाडा , चाँदनी देखि न.पा. भवन हुदै फुलपाथि चोक , प्रति घर रु. मासिक				२००१-
घ.	हप्ताको (२) दुई दिन मात्र फोहोर मैला उठाउनको लागि खा.न.पा. ३ को मानेभज्याङ्ग बजार सबै क्षेत्र जि.प्रहरी का. गेट देखि खा.न.पा. १३को सबै क्षेत्रहरुको प्रति घर रु. मासिक अजैविक फोहोर मैला मात्र				१५०१-
ड	हप्ता १ दिन फोहोर उठानको लागि माथिको क्षेत्र वाहेकको अन्य क्षेत्रमा फोहोर मैला उठाउन कार्यको लागि प्रति घर रु. मासिक अजैविक				१००१-

सि. नं.	व्यवसायको विवरण	न्यूनतम कर	अधिकतम कर	साविक लिइदै आएको दर रेट	स्विकृत नयाँ दर रेट
	फोहर मैला				
च	मोटर साईकल, जिप, कार, ट्रक, ट्रयाक्टर आदी सबै वर्कसप तथा मर्मत गर्ने ठाऊहरुको छुट्टै लगत तयार गरि प्रति वर्कसप रु. मासिक अजैविक फोहर मैला मात्र				३००।-
छ	खसि, राँगा कुखुरा र वंगुर आदी फेस हाउस बाट निस्किएको फोहोर मैला उठाउनको लागि छुट्टै लगत तयार गरि प्रति दोकान हेयर कनिग सैलुन आदी मासिक रु. केस काट्ने				४००।-
ज	घुमन्ते ब्यापार ब्यावसाय गर्ने व्यवसायीहरुलाई पटके रु.				५००।
झ	गाडीमा घुमन्ते रुपमा होलसेलर तरिका बाट ब्यापार ब्यावसाय गर्नेलाई पटके रुपमा रु.				३०००।
ञ	माथिको ज र झ मा उल्लेख भएको ब्यापार ब्यावसाय गर्ने बाट उठेको वा असुली भएको रकम संखुवासभा उद्योग वाणिज्य संघ बाट असुली गर्ने र सो असुली भएको रकम मध्ये ५० (पाचास प्रतिशत न.पा. कर््यालयलाई उपलब्ध गराउने ।				

व्यसाय कर असुलीका लागि यस आर्थिक वर्षमा निम्न व्यवसायहरु प्रस्ताव गरिएको छ ।

क्र.स	व्यवसाय	साविक दर रेट	स्विकृत नयाँ दर रेट
१	व्यवसायिक संचार गृह एफ.एम		६००।-
२	खाद्यान्न खरिद विक्रि मात्र	१०५०।-	१०५०।-
३	स्क्रीन प्रिन्ट छाप		४५०।
४	कन्सल्टेन्सि		
५	स्टीलका फर्निचर तथा सामानहरु विक्रि गर्ने		६५०।-
६	अलैची र खाद्यान्न दुवै	२१००।-	२१००।-
७	बुटिक		३६०।-
८	डेरी फर्म		४५०।-

क्र.स	व्यवसाय	साविक दर रेट	स्विकृत नयाँ दर रेट
९	पशुपालन	५२५१-	५२५१-
१०	ट्रेडर्स	८४०१-	८४०१-
११	ट्रेडर्स एण्ड सप्लायर्स	१२६०१-	१२६०१-
१२	सुति अल्लो कपडा विक्रि गर्ने	५२५१-	५२५१-
१३	सुति अल्लो कपडा उत्पादन घरेलु उद्योग	५२५१-	५२५१-
१४	दन्त लिकनिक	१०५०१-	१०५०१-
१५	डेन्टल अस्पताल		२०००१-
१६	चस्मा लिकनिक	८४०१-	८९०१-
१७	चस्मा विक्रि गर्ने पसल		५००१-
१८	शिसा मात्र विक्रि गर्ने		४००१-
१९	प्लाउड विक्रि गर्ने		४००१-
२०	उनी धागो विक्रि गर्ने		४००१-
२१	फलफुल खरिद विक्रि गर्ने	५२५१-	५२५१-
२२	कृषिजन्य वस्तु निर्माण गरी विक्रि गर्ने (कलात्मक)	३८०१-	४००१-
२३	हुंगा खरिद विक्रि	१०५०१-	११०५१-
२४	गिफ्ट हाउस	४२०१-	४४५१-
२५	कुखुराको मासु बेच्ने	५२५१-	५५५१-
२६	खसि राँगा सुगुरको मासु बेच्ने	७३५१-	७७५१-
२७	माछा खरिद विक्रि	५२५१-	५५५१-
२८	बंगुरको मासु विक्रि गर्ने		५५५१-
२९	ह्याण्डी क्राफ्ट बनाइ विक्रि गर्ने	३८०१-	४००१-
३०	कुटानी पिसानी	१०५०१-	११०५१-
३१	मसला वेशार खुर्सानी पिसानी	३८०१-	४००१-
३२	मिनेरल वाटर उत्पादन उद्योग	१५७५१-	१५७५१-
३३	क्रसर उद्योग	१०५००१-	११०२५१-
३४	पशुहरुको आहार विक्रि गर्ने	५२५१-	५५५१-
३५	वुटिक	३८०१-	४००१-
३६	पशुको औषधि विक्रि गर्ने	५२५१-	५५५१-

नोट: वृद्धिदर नेपालको मुल्य अवमुल्यनको आधारमा ५ प्रतिशतले गतकोमा वृद्धि गरिएको छ ।

क) आ.व.शुरु भएको श्रावण मसान्त भित्रमा कर बुझाएमा १० प्रतिशतले छुट दिईने छ ।

ख) व्यवसाय सम्बन्धि कर भुक्तानि गर्दा अघिल्लो आ.व.मा(एक आर्थिक वर्ष) कर भुक्तानी गरेमा १० प्रतिशतले जरीवाना लाग्नेछ। र सो आ.व.को ३ वर्षसम्म कर नबुझाएमा २० प्रतिशतले जरीवाना लाग्नेछ र सो आ.व. भन्दा ५ वर्ष सम्म कर नबुझाएमा ५० प्रतिशत जरीवाना लाग्नेछ । ५ वर्ष भन्दा माथि जति वर्ष भए पनि सतप्रतिशत कर को दर रेट अनुसार नै जरीवाना लाग्नेछ । अन्य करमा यो नियम लागु हुने छैन ।

५. सेवादस्तुर तथा शुल्कको दर संसोधन सम्बन्धि सिफारिस

नगरपालिकाले दिदै आएको सेवा दस्तुर तथा शुल्कको दरमा निम्नानुसार संसोधन गर्न सुझाव दिइएको छ:

क्रस	सेवा दस्तुरका शीर्षक	साविक लिदै आएको दर रेट	स्विकृत दर रेट	कैफियत
१	जग्गा नामसारी सिफारिस प्रति कित्ता	१८५१-	१९५१	निवेदन दस्तुर सहित
२	शुरु व्यवसाय दर्ता	६२०१-	६५०१	
३	स्थायी वा अस्थायी वसोबास सिफारिस	८०१-	८५१-	
४	अविवाहित प्रमाणीत सिफारिस	१३०१-	१३५१-	
५	२०४७ साल अगावैको व्यक्तिगत घटना प्रमाणीत सिफारिस	१८५१-	१४५१-	
६	व्यवसाय प्रमाण-पत्र प्रतिलिपि	१३०१	१३५१-	
७	सर्जमिन गरी नागरिकता सिफारिस	१७५१-	१८५१-	
८	नागरिकता सिफारिस	७०१-	७५१-	
९	हाईभिजन हल, सिनेमा हल अनुमति सिफारिस	२११५१-	२२२०१-	
१०	पेन्सन पट्टाको विविध सिफारिस तपशिल अनुसार हुनेछ:			
क	नेपालको लागि (नेपालमा सेवा गरेको) सिफारिस	२६०१-	२७५१-	
ख	भारतको लागि (भारतमा सेवा गरेको) सिफारिस	३६५१-	३८५१-	
ग	अन्य देशको लागि (अन्य देशमा सेवा गरेको) सिफारिस	७५०१-	७८५१-	
११	नगरक्षेत्रभित्र मेलासर्कशको लागि प्रति दिन	५२५१-	५५०१-	
१२	उद्योग ठाउँ सारी सिफारिस	६४५१-	६७५१-	
१३	व्यवसायको खारेज सिफारिस	६४५१-	६७५१-	
१४	नीजि क्षेत्र विद्यालयको स्तरवृद्धि सिफारिस गर्दा नि.मा.वि.को प्रति कक्षा	४३५१-	४५५१-	
१५	निजि क्षेत्र विद्यालय तथा क्याम्पसको उच्च शिक्षा मा.वि.स्तर वृद्धि सिफारिस गर्दा प्रति कक्षा	८५५१-	९००१-	
१६	नीजि क्षेत्रका विद्यालय संचालनको लागि सिफारिस दस्तुर			
	१) पूर्व प्रथमिक विद्यालय	४४०१-	४६५१-	
	२) प्राथमिक विद्यालय	५२५१-	५५०१-	
	३) निम्न माध्यमिक विद्यालय	८४०१-	८८५१-	
	४) माध्यमिक विद्यालय वा सो भन्दा माथि	१२६०१-	१३२५१-	

क्रस	सेवा दस्तुरका शीर्षक	साविक लिदै आएको दर रेट	स्विकृत दर रेट	कैफियत
१७	निजि क्षेत्रको क्याम्पस वा उच्च शिक्षा परिषदको लागि सिफारिस	२,६४०।-	२७७५।-	
१८	विद्युत नामसारी र मिटर वक्स राख्नको लागि सिफारिस	१२०।-	१२५।-	
१९	स्वास्थ्य सेवा, टेक्नीकल इन्स्टिच्यूट स्थापनाका लागि प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायी तालिम परिषदको नाउँमा गरिने सिफारिस	२,५४०।-	२६६५।-	
२०	वैदेशिक रोजगारको लागि तथा सबै प्रकारको अंग्रेजीमा गरिएको सिफारिस	७५०।-	७९०।-	
२१	व्यवसाय तथा उद्योगको स्थापनाको लागि घरेलु तथा साना उद्योग विकाश समितिमा सिफारिस गरिएमा	६४५।-	६८०।-	
२२	नाता प्रमाणित सिफारिस	२२०।-	२३०।-	
२३	वैदेशिक चरित्रको सिफारिस पासपोर्ट नं. भएमा	२७५।-	२९०।-	
२४	स्वदेशी चरित्रको सिफारिस	६५।-	७०।-	
२५	विभिन्न संघ सस्था दर्ता सिफारिस	१,३८०।-	१४५०।-	
२६	फोटोकपि प्रतिलिपि प्रमाणीत प्रति पेपर		१०।-	
२७	पंजिकरण तर्फको प्रतिलिपि तथा सक्कल प्रति दर्ता शुल्क	७०।-	७५।-	
२८	नगरपालिकाले मुद्दा मामिला मिलाए वापद वक्सौनी दस्तुर	२१०।-	३१५।-	
२९	छुट जग्गा दर्ता सिफारिस प्रति कित्ता	१००।-	१०५।-	
३०	घर भएको प्रमाणित सिफारिस (२०५३ साल अगावै बनेको संरचनाको हकमा)	६००।-	६३०।-	
३१	विविध सिफारिस (यसमा नपरेका सिफारिस)	१२०।-	१२५।-	
३२	अंग्रेजीमा नाता प्रमाणीत सिफारिस गरिएमा	४५०।-	४७०।-	
३३	अंग्रेजीमा लेखिएको विविध सिफारिस	४५०।-	४७५।-	
३४	घर जग्गा मुल्याङ्कन सिफारिस प्रतिहजार रु १ रुपैया			
३५	विदेशी नागरिकता सिफारिस (अंगीकृत नागरिकता सिफारिस)	१२२५।-	१२९०।-	
३६	आन्तरिक आय प्रति हजार रु. १ रुपैया			
३७	एच.आर.डिसि. गैह्र संघ सस्था तथा सरकारी कार्यालयले प्रयोग गरिएमा	६००।-	७००।-	
क.	मल्टी मिडिया स. गैह्र संघ सस्था तथा सरकारी कार्यालयले प्रयोग गरिएमा	५००।-	६००।-	
३८	एच.आर.डिसि.स्यम कार्यालयले प्रयोग गरिएमा	३५०।-	४००।-	
क.	मल्टी मिडिया स.स्यम कार्यालयले प्रयोग गरिएमा	३५०।-	४००।-	
३९	निवेदन दर्ता शुल्क	२०।-	२०।-	
४०	चारकिल्ला प्रमाणित सिफारिस दस्तुर प्रतिकित्ता	३५०।-	३६५।-	
४१	अस्थायी घर टहरा निर्माण एकमुष्ट	५००।-	५२५।-	
४२	घर नक्सा नामसारी १ तले एकमुष्ट आर.सि.सि.	५००।-	५५०।-	
४३	घर नक्सा नामसारी २ तले एकमुष्ट	७५०।-	७९०।-	
४४	घर नक्सा नामसारी ३ तले एकमुष्ट	१०००।-	१०५०।-	
क.	घर नक्सा नामसारी ३ तले भन्दा माथि एकमुष्ट		१५००।-	
४५	व्यवसायको खारेजी वन्द तथा अन्य विविध अन्य कार्यालयहरुमा गरिने सिफारिस	६४५।-	६८०।-	

क्रस	सेवा दस्तुरका शीर्षक	साविक लिदै आएको दर रेट	स्विकृत दर रेट	कैफियत
४६	मल्टि मिडिया सरकारी तथा गैह्रसरकारी कार्यालयले प्रयोग गरेमा		६००१-	
४७	व्यवसायमा लगानी वृद्धि गरी प्रमाण पत्र प्रतिलिपि		५००१-	
४८	नक्सा पास दरखास्त फारम (निवेदन फारम) प्रति गोटा		३५०१-	
४९	घर नक्सा बनाउनाको लागि यस चालु आ.व. देखि नै सुचिकृतको लागि आव्हावन गर्ने तथा (घर नक्सा पास इजाजत लिनको लागि सुचिकृत को माग गर्ने) ।			
५०	घर नक्सा बनाउने तथा जाँच गर्ने प्राविधिक व्यक्ति तथा कन्सलटेन्सि संस्था हरुलाई सुचिकृत को लागि तपशिल अनुसारको वार्षिक शुल्क निर्धारण गरिएको छ ।			
क.	१ देखि ५०० वर्ग फिट सम्मको घर नक्सा निर्माण कार्यको लागि रु.		१०००१-	
ख.	५०१ देखि १००० वर्ग फिट सम्मको घर नक्सा निर्माण कार्यको लागि रु		१५००१-	
ग.	१००१ देखि १५०० वर्ग फिट सम्मको घर नक्सा निर्माण कार्यको लागि रु		२०००१-	
घ.	१५०१ देखि २००० वर्ग फिट सम्मको घर नक्सा निर्माण कार्यको लागि रु		२५००१-	
ङ.	२००१ देखि २५०० वर्ग फिट सम्मको घर नक्सा निर्माण कार्यको लागि रु		३०००१-	
च.	२५०१ देखि माथिको घर नक्सा निर्माण कार्यको लागि रु		३५००१-	
	कुनै व्यवसायीले व्यवसाय दर्ता गरि नविकरण नगरि रहेको अवस्थामा सम्बन्धित करदाताले सक्कल प्रमाण पत्र ल्याई निवेदन दिने र तत्कालको चालु आ.व. सम्मको कर चुक्ता गरे पश्चात मात्र बन्दको सिफारिस गर्ने			
छ.	व्यवसाय नामसारी गरि प्रमाण-पत्र उपलब्ध गराई प्रतिलिपि दिदा		२००१-	
ज	ल्याटिङको बाटो खोल्दा अनुमति दिदा सेवा शुल्क प्रति रोपनी रु.		३००१-	
झ	अस्थायी घर, टहरा, र गोदाम आदीको स्विकृती एकमुष्ट रु.		१५००१-	

५ प्रतिशत वृद्धि

६. घरबाटो प्रमाणित सेवादस्तुर सम्बन्धि सिफारिस ।

क्रस	घरजग्गाको विवरण	साविक दर प्रति कित्ता	स्विकृत दर रेट
१	वडा न १३को कत्लेभज्यड. देखि वडा न ५को छयडकुटि सम्मको अरुण प्रवेश मार्ग हरितसडक को दाया बाया तथा छोएका र कत्लेभज्यड. त्रिचोक , साल बिसौना हुदै माथिल्लो टार वैद्धे	४५०१-	४७५१-

	गाउढुंगे बिसौना, विदाइ चौतारा हुदै पुरानो मुल बाटो भएर वडा न १०, ३, ४, र ५ का अरुण थान सेकाहा हुदै छयाडकटि सम्मका पुराना मुलबाटोले छोएका घर जग्गाहरु घर बाटो प्रमाणित सिफारिस गर्दा प्रति कित्ता		
२.	यस न.पा.का वडा न १ देखि १३ सम्मका सवै वडाहरुमा कृषि सडक अन्तर्गत पछि खनिएका तथा निर्माण भएको शाखा मोटरबाटोले छोएका घर जग्गाहरुको घरबाटो प्रमाणित सिफारिस प्रति कित्ता	३५०१-	३७०१-
३.	वडा न १२को कोलोनि देखि गिद्धे चौतारा हुदै मनकामना र चेवावेसि जाने मोटर बाटो तथा पुरानो मुल बाटोले छोएको प्रति कित्ता	२५०१-	२६५१-
४.	गुठि टारका हकमा	१२५१-	१३०१-
५.	माथिका बाहेक अन्य क्षेत्रका घर जग्गाहरुका हकमा प्रति कित्ता	११०१-	११५१-

उल्लेखित आधारमा दस्तुर लिदा दस्तुरको दर अस्वाभाविकरूपले बढी देखिएमा नगरपालिकाले स्थलगत अवलोकन मार्फत विशेष निर्णय गरी न्ययोचित आधारमा मात्र दस्तुर लिनेछ ।

७. एकिकृत सम्पत्तिको न्यूनतम मूल्यांकन सम्बन्धि सुभावहरु

हाल खाँदवारी नगरपालिकामा एकिकृत सम्पत्तिकर स्वमूल्यांकनको आधारमा भइआएकोमा जग्गाको प्रचलित बजार मूल्यको आधारमा निम्नानुसार न्यूनतम मूल्यांकनको सुभाव प्रस्तुत गरिएको छ । साथै आ.व. ०६५/०६६ को मुल्याङ्कनलाई नै आधार मानि १० प्रतिशतले वृद्धि गरिएको छ ।

२८.माथिका जग्गाहरु बाहेक नगरपालिकाका क्षेत्रका अन्य जग्गाहरुको हकमा देहाय वमोजिम मूल्य कायम गरिएको छ ।

नयाँ थप गरिएको मुल्यांकनको दर रेट र बाटोहरु

क्रस	घरजग्गाको विवरण	न्यूनतम मूल्यांकन प्रति रोपनी रु.	कैफियत
१	कल्लेभज्याना हुदै माथिल्लो टार बाट पुरानो मुल बाटो बैद्वै गाऊ गुम्बा सम्म छोएको	२२००००	
२	वैद्वै गाऊको गुम्बा देखि पुरानो मुल बाटो हुदै दुनोधार सम्म छोएको	११००००	
३.	दुनोधारा देखि विदाई चौतारा सम्म पुरानो मुल बाटोले छोएको	२२००००	
४.	विदाई चौतारा देखि जि.प्र.का.को गेट सम्म पुरानो मुल बाटोले छोएको ।	३५००००	
५	जि.प्र.का. गेट देखि भानुचोक सम्म पुरानो मुल बाटोले छोएको	७५००००	
६	बुद्ध मन्दिर हुदै दुरसंचार जानो ढलान बाटोले छोएको	९५००००	
७	जि.प्र.का. हुदै जिल्ला पशुसेवा कार्यालय हुदै टुडिखेल मन्च सम्मको बाटोले छोएको	९५००००	
८.	भानुचोक बाट रेटक्रस चाँदनी चोक बाट बरुण होटल वारिपरि र जि.वि.स. गेष्ट हाउस गोपाल भगत प्रधान मेमिरियल हस्पिटल सम्म बाटोले छोएको	१३२००००	
९.	गोपाल भगत प्रधान मेमोरियल हस्पिटल देखि देवकोटा चोक सम्म बाटोले छोएको	९५००००	
१०.	गोपाल भगत प्रधान मेमोरियल हस्पिटल देखि दुबै चौर सम्म मोटर	४५००००	

क्रस	घरजग्गाको विवरण	न्यूनतम मूल्यांकन प्रति रोपनी रु.	कैफियत
	बाटो सम्म		
११.	दुबै चौर हुदै खोरण्डे हिमालय किरण क्याम्पस बाट नया बजारको मुल सडक सम्म	२५००००	
१२	देवकोटा चोक बाट सनसाईन वोडिङ्ग हुदै निरौला गाऊ को अरुण प्रवेश मार्गको मुख सम्म ।	५०००००	
१३	देवकोटा चोक देखि जिल्ला हुलाक कार्यालय सम्म पुरानो मुल बाटो सम्म	६०००००	
१४	जिल्ला हुलाक कार्यालय देखि सुमन चोक सम्म	५५००००	
१५	सुमन चोक देखि लहरेवर पिपल सम्म पुरानो मुल बाटो	३३००००	
१६	लहरेवर पिपल देखि भज्याङ्गको पुरानो स्कुल सम्म पुरानो मुल बाटो	५७५०००	
१७	भज्याङ्गको पुरानो स्कुल देखि अरुण थान सम्म पुरानो मुल बाटो	३०००००	
१८	अरुण थान देखि सेकाहाको कालिका स्कुल सम्म पुरानो मुल बाटो	२०००००	
१९	कालिका स्कुल देखि छयाङ्गकुटी सम्म पुरानो मुल बाटो सम्म	१९००००	
२०	तुर्मलङ्गटार एयरपोर्ट देखि गिद्धे सम्म पुरानो मुल बाटो तथा शाखा मोटर बाटो	२२००००	
२१	गिद्धे चौतारा देखि चेवावेसी सम्म शाखा मोटर बाटो	१५००००	
२२	गिद्धे चौतारा देखि मनकामना जाने शाखा मोटर बाटोले छोएको	१२००००	
२३	सार्कि डाडा राम्चे जाने शाखा मोटर बाटो	११००००	
२४	वैद्धे गाऊ को गुम्बा देखि साठी मुरी जाने मोटर बाटो	१२००००	
२५	भेडेटार बाट पिप्ले हुदै खा.न.पा. १ र ११ को सिमानाको वर पिपल सम्म शाखा बाटो	१५००००	
२६	खा.न.पा. ११को वर पिपल देखि जि.वि.सको मुख सम्म	१७००००	
२७	वडेरेनी जाने मोटर बाटो देखि लोकतान्त्रिक प्रा.वि.खा.न.पा. ११ सम्म शाखा मोटर बाटो	१३००००	
२८	फुलपाथि चोक हुदै धुपु जानो पुरानो मुल वाटोडाडारे खेत शिव मन्दिर सम्म पुरानो मुल वाटोले छोएको	३३००००	
२९	पाठकधारा हुदै धुपु वारविसे जाने राम्चेको पुछार सुनखानी सामुदायिक भवन सम्मको शाखा मोटर बाटो	२०००००	
३०	राम्चे पुछार देखि पांमा खोला सम्म शाखा मोटर बाटो	१०००००	
३१	न.पा. भवनको पिछाडि बाट खेल मैदान सम्म शाखा मोटर बाटो	३५००००	
३२	खेल मैदान देखि पांमा खोला हुदै कल्चे वेसी सम्म शाखा मोटर बाटो	१०००००	
३३	कल्चे वेसी देखि माथिल्लो पांठा हुदै खा.न.पा.को सिमाना सम्म शाखा मोटर वाटो	९००००	
३४	सुमन चोक देखि गुवावारी हुदै माल्टा खोला सम्म शाखा मोटर बाटो	१५००००	
३५	माल्टा खोला देखि खा.न.पा.को ६ र ७ को सिमाना सम्म शाखा मोटर बाटो	१०००००	
३६	चिसापानी भज्याङ्ग देखि पांमा खोला सम्म खोलिएको शाखा माटर बाटो	१०००००	
३७	लहरेवर पिपल देखि चार वर पिपल सम्मको शाखा मोटर बाटो	१६००००	
३८	खा.न.पा. १० र ११ को प्पटिङ्गको मोटर वाटोले छोएको	१५५०००	

क्रस	घरजग्गाको विवरण	न्यूनतम मूल्यांकन प्रति रोपनी रु.	कैफियत
३९	कत्लेभज्यांग देखि तल्लो पेटेल पम्मससम्म अरुण प्रवेश मार्गले छोएको	४५००००	
४०	तल्लो पेटेल पम्म देखि एयरपार्ट वरिपरि र माथिल्लो पेटेल पम्म सम्म अरुण प्रवेश मार्गले छोएको	७०००००	
४१	माथिल्लो पेटेल पम्म देखि वैद्वे गाउको गुम्बा सम्म अरुण प्रवेश मार्गले छोएको	६५००००	
४२	वैद्वे गाऊको गुम्बा देखि हरिश्चर मगरको तल्लो घर सम्म अरुण प्रवेश मार्गले छोएको	४०००००	
४३	हरिश्चर मगरको तल्लो घर देखि खाद्य गोदामको तल वा मुख सम्म अरुण प्रवेश मार्गले छोएको	५५००००	
४४	खाद्य गोदामको तलको मुख देखि अरुण वरुण हाईभिजन हल सम्म अरुण प्रवेश मार्गले छोएको ।	७५००००	
४५	अरुण वरुण हाईभिजन हल देखि सुमन चोक सम्म अरुण प्रवेश मार्गले छोएको	७०००००	
४६	सुमन चोक देखि चिसापानी गुम्बा सम्म अरुण प्रवेश मार्गले छोएको	५५००००	
४७	चिसापानी गुम्बा देखि छुयान्कुटी सम्म अरुण प्रवेश मार्गले छोएको	३०००००	
४८	माथिको कुनै प्रकरणले बाहेक शाखा मोटर वाटोले छोएको वा पछि खोलिएको कृषि सडक अन्तरगत खोलिएको शाखा मोटर वाटोले छोएको प्रति रोपनी	१५००००	
४९	माथि उल्लेखित क्षेत्र बाहेकको जग्गालाई खेतीयोग्य जमिन मानी मूल्यांकन तपशिल अनुसार हुनेछ ।		
क	अव्वल	५००००	
ख	दोयम	४५०००	
ग	सिम	४००००	
घ	चाहार	२००००	
५०	माथि उल्लेखित क्षेत्र बाहेकको जग्गालाई पाखावारी खेति योग्य जमिन मानी मूल्यांकन तपशिल अनुसार हुनेछ ।		
क	अव्वल	४००००	
ख	दोयम	३५०००	
ग	सिम	३००००	
घ	चाहार	१००००	

आ.व. ०७२/०७३ देखि ५ पाँच वर्ष सम्मको लागि एकिकृत सम्पति करको दर रेट

सि.नं.	देखि	सम्म	स्विकृत एकिकृत सम्पति कर को दर रेट		कैफियत
१	रु. ११-	१०००००१-	भन्दा कम	३०१-	
२	१००००११-	२०००००१-	भन्दा कम	५५१-	

सि.नं.	देखि	सम्म	स्विकृत एकिकृत सम्पति कर को दर रेट		कैफियत
३	२००००१।-	५०००००।-	भन्दा कम	१०५।-	
४	५००००१।-	७५००००।-	भन्दा कम	१६०।-	
५	७५०००१।-	१००००००।-	भन्दा कम	२१०।-	
६	१०००००१।-	१२५००००।-	भन्दा कम	२६५।-	
७	१२५०००१।-	१५०००००।-	भन्दा कम	३१५।-	
८	१५००००१।-	१७५००००।-	भन्दा कम	३७०।-	
९	१७००००१	२००००००।-	भन्दा कम	४२०।-	
१०	२०००००१।-	२५०००००।-	भन्दा कम	५२५।-	
११	२५००००१।-	२७०००००।-	भन्दा कम	७९०।-	
१२	२७००००१।-	२९०००००।-	भन्दा कम	८९५।-	
१३	२९००००१।-	३००००००।-	भन्दा कम	१०५०।-	
१४	३०००००१।-	३५०००००।-	भन्दा कम	१२६०।-	
१५	३५००००१।-	४००००००।-	भन्दा कम	१५७५।-	
१६	४०००००१।-	४५०००००।-	भन्दा कम	२१००।-	
१७	४५००००१।-	५००००००।-	भन्दा कम	३१५०।-	
१८	५०००००१।-	५५०००००।-	भन्दा कम	३६७५।-	
१९	५५००००१	६००००००।-	भन्दा कम	५२५०।-	
२०	६०००००१।-	७००००००।-	भन्दा कम	७३५०।-	
२१	७०००००१।-	८००००००।-	भन्दा कम	८४००।-	
२२	८०००००१।-	१०००००००।-	भन्दा कम	१०५००।-	
२३	१००००००१।-	२०००००००।-	भन्दा कम	२६२५०।-	
२४	२००००००१।-	३०००००००।-	भन्दा कम	३६७५०।-	

सि.नं.	देखि	सम्म	स्विकृत एकिकृत सम्पति कर को दर रेट		कैफियत
२५	३००००००१-	४०००००००१-	भन्दा कम	४७२५०१-	
२६	४००००००१-	५०००००००१-	भन्दा कम	६३०००१-	
२७	५००००००१-	देखि माथि	दुई रुपैया प्रति हजार		

नोट: मातपोतवाट मुल्यांकन गरिएको निम्नतम मुल्यांकनमा तपशिलको ठाऊको आ.व.२०७०।०७१ मा न्यूनतम मुल्यांकनमा आ.व.०६९।०७० को मुल्यांकनलाई नै कायम भएकोले यसलाई तपशिल वमोजिम कायम गरिएको छ ।

क) भानुचोक देखि नेत्रज्योतिको नया भवनसम्म प्रति रोपनी रु १८०००००१-

ख) नेत्रज्योतिको नया भवन देखि देवकोटा चोक सम्म प्रति रोपनी रु १५५००००१-

ग) भानुचोक देखि बुद्ध मन्दिर हुदै प्रहरी गेट जाने मुलबाटो दाया वाया प्रति रोपनी रु १७५०००००१-

अरुण प्रवेशमार्गको आसपासमा परेको जग्गा तथा अन्य कुनै पनि जग्गाको मूल्यांकनको आधारमा गरेको दरमा अस्वाभाविकरूपले बढी देखिएमा नगरपालिकाले स्थलगत अवलोकन मार्फत विशेष निर्णय गरी न्ययोचित आधारमा मात्र कर लिनेछ ।

एकिकृत सम्पत्तिको संरचनाको मूल्यांकनको सम्बन्धमा घरको न्यूनतम मूल्यांकन निम्नानुसार सुभाब दिइएको छ ।

आ.व. ०७२/०७३ देखि (५)	पाँच वर्ष सम्मको लागि	नया स्विकृत	नयाँ दर रेट
-----------------------	-----------------------	-------------	-------------

नयां	कर्कटपाता	ढलान	फुस	
१ तल्ले	८००००१-	५०००००१-	५००००१-	
२ तल्ले	१५००००१-	१००००००-	७५०००१-	
३ तल्ले वा सो भन्दा माथि	२०००००१-	१५०००००१-	१०००००१-	

नोट: वृद्धिदर नेपालको मुल्य अवमुल्यनको आधारमा ५ प्रतिशतले गतकोमा वृद्धि गरिएको छ ।

नक्सापास दस्तुर

सि.नं.	भवनको प्रकार	दस्तुर प्रति वर्ग फिट रु.					निर्माण पस्चात पास गर्न आएका घर को दस्तुर प्रति वर्ग फिट रु (प्रत्येक तला)
		बेसमेण्ट तल्ला	भूईँ तल्ला	पहिलो तल्ला	दोश्रो तल्ला	तेश्रो तल्ला र सो भन्दा माथी	
१.	आर.सि.सि. पिल्लर भएको ।	२१-	२१५०	३१	३१५०-	४१-	६१०
२.	ढुङ्गा वा इँट्टा वा ब्लकमा सिमेन्ट बालुवाको गारो - आर. सि. सि. को छाना भएको ।	२१-	२१२५	२१७५	३१०	-	५१०
३.	सिमेन्टको जोडाइमा ढुङ्गा वा इँट्टा वा ब्लकको गारो - जस्ता वा टाएलको छाना भएको ।	२१-	२१-	२१५०	-	-	३१-
४.	पटाहाको घेराबेरा,जस्तापाता लगाएका जस्ता वा खरको छाना भएका कच्ची भवन ।	-	११-	११-	-	-	२१-

नोट :-

- डू सि.नं. ४ मा उल्लेखित भवन निर्माणको लागि अनुमति माग गर्दा नक्सा अनिवार्य छैन । तर निवेदनमा चौतर्फि संधियारको नाम, भवनको लम्बाई, चौडाई, उचाई, छाना र भवनको प्रकार खोलिएको हुनुपर्नेछ ।
- डू निर्माण गरीसकेका भवनको हकमा जति तला निर्माण भइसकेको हो त्यतीको मात्र जरिवना शुल्क लाग्ने छ र बाँकीको हकमा नियमित शुल्क नै लाग्नेछ ।
- डू कम्पाउण्डवालको हकमा नक्सापास दस्तुर निम्नानुसार हुनेछ ।

सि.नं.	कम्पाउण्डवालको प्रकार	प्रति रनिङ्ग फिट रु.
१.	सिमेन्ट जोडाईको कम्पाउण्डवाल	११-
२.	माटो जोडाईको कम्पाउण्डवाल	०१७५
३.	तारवारको कम्पाउण्डवाल	-१२५

हाट तथा बिटौरी करका लागि गरिएको प्रस्ताव

क्र.स	हाट तथा बिटौरी कर लगाएका विभिन्न वस्तुहरुको नामावलि तथा दर रेट	साविक दर रु	स्विकृत नयाँ दर रु
1	कपडा प्रति दोकान	25	27
2	सुगुर बगुरमासु काटने प्रति दोकान	25	27
3	रागा मासु काटेको प्रतिदोकान	40	44
4	माछा प्रतिदोकान	25	27
5	सुर्ति प्रति भारि	10	11
6	चामल, चिउरा, दाल, मास प्रति दोकान	6	7
7	वदाम, मकै ,तिल, भटमास प्रति दोकान	6	7
8	नुन प्रति भारि	5	6
9	चादि, रुद्राक्ष प्रति दोकान	25	27
10	साग सब्जि प्रति दोकान	5	6
11	माटाका भाडा प्रति दोकान	5	6
12	धातुका भाडा प्रति दोकान	20	22
13	राडि पाखि प्रति भारि	5	6
14	किराना पसल प्रति दोकान	15	17
15	फलामका औजार प्रति दोकान	10	11
16	अण्डा प्रति दोकान	5	6
17	तोरि, मट्टि तेल प्रति दोकान	10	11
18	ध्यू, दहि, मह प्रति दोकान	5	6
19	सुगुर पाठा तथा खसि वोका प्रति गोटा	10	11
20	चिया, नास्ता छापि होटल	25	28
21	कुखुरा प्रति गोटा	2	3
22	चुरि पसल प्रति दोकान	12	14
23	डोका थुन्चे नाग्ला प्रति दोकान	5	6
24	कृषिजन्य वस्तुहरु प्रति दोकान	5	6
25	अन्य छुटफुट प्रति दोकान	5	6
26	सखर प्रति दोकान	5	6
27	चटपटे प्रति दोकान	15	17
28	फलफुल मात्र प्रति दोकान	5	6
29	मर्चा मदिरा तयार गर्ने कच्चा पदार्थ प्रति दोकान	10	11

८. विविध सुभावहरु

नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७२/७३ का लागि प्रक्षेपित आम्दानी चालु वर्षको तुलनामा करिब रु २ लाखले कम संकलन हुने प्रक्षेपण गरिएको छ । यसको प्रमुख कारण भनेको सवारी कर उठ्न नसक्नु आदी हुना लक्ष्य अनुसारको राजस्व संकलन गर्नका लागि माथि परिवर्तन गरिएका कर, दस्तुर तथा शुल्कका दर परिवर्तन बाहेक तत्काल कार्यन्वयन थाल्ने गरी निम्नानुसारका सुभावहरु प्रस्तुत गरिन्छः

- डु बहालमा रहेका कार्यालय तथा संगठित संस्थाहरु बसेका घरबाट बहालकर संकलन गर्ने प्रयास नगरपालिकाले गरेको छ । यस बाहेक मुख्य बजारक्षेत्रमा व्यवसायीहरुलाई घर बहालमा दिने घरवालाहरुबाट तथा सटर वाला घरहरुबाट प्रतेक सटर अनुसार बहालकर संकलन गर्ने प्रयास थाल्नु उपयुक्त हुन्छ ।
- डु व्यवसायकर संकलनमा वाणिज्य संघसँग गरेको समन्वयको प्रयास सकारात्मक पाइन्छ । विविध निकायमा दर्ता तथा नविकरणमा लाग्ने उच्च शुल्कका कारण अझै पनि ठूलो संख्यामा साना व्यवसायीहरुलाई करको दायरामा ल्याउन सकिएको छैन । यस्ता व्यवसायीहरु (खास गरी भाडामा चलाइएका, साना पूँजिका तथा मुख्य बजारक्षेत्रभन्दा बाहेकका) लाई रु. २०० दर्ता र रु १०० प्रतिवर्ष नविकरण शुल्क कायम गरी करको दायरामा ल्याउन उपयुक्त देखिन्छ । अझ व्यवसायलाई वर्गीकरण गर्न सक्दा कर संकलन वैज्ञानिक हुन जान्छ जसबाट साना व्यावसायी व्यावसायमा टिक्न सक्छन् भने ठूला व्यवसायी कर तिर्न सक्षम हुने हुँदा समतामुलक कर प्रणाली हुन जाने देखिन्छ ।
- डु विगत वर्षमा नै कार्यन्वयनका लागि प्रस्तुत गरिएका विज्ञापनकर, सवारीकर र सार्वजनिक सुविधा उपयोग सेवा शुल्कका क्षेत्रमा अपेक्षित प्रगती हुन नसक्दा यस वर्षको राजस्व संकलन प्रभावित भएको छ । यसमा ढिलाई भएमा आगामी वर्षमा पनि असर पर्ने देखिन्छ । तसर्थ सवारीकरका लागि यातायात व्यवसायी संघसँग सहकार्यको प्रयास थाल्नु जरुरी छ भने विज्ञापन करका लागि हाल अस्तित्वमा रहेका विज्ञापनकर्ताहरुलाई करको लागि आह्वान गर्नुपर्ने देखिन्छ । सार्वजनिक सुविधा उपयोग तर्फ फोहोर संकलन तथा विसर्जनको लागि प्रक्रिया थाल्न नसक्दा राजस्व संकलन पनि प्रभावित हुन्छ भने नगरपालिकाले दिनुपर्ने सेवामा पनि कमि रहेको देखिनसक्छ ।
- डु गत वर्ष नै सुभावको रुपमा प्रस्तुत गरिएको अरुण प्रवेशमार्ग आसपासको क्षेत्रमा राजमार्गले अधिग्रहण गरेको जग्गाको क्षेत्रफल छुट्याई जग्गाधनीको वास्तविक हक लाग्ने क्षेत्र कायम गर्ने कार्य हालसम्म पनि गर्न नसक्दा जग्गाधनीहरुले अनावश्यक कर तिर्निरहनु परेको छ भने सो क्षेत्रमा घर निर्माण तथा जग्गा किनबेचमा पनि बन्देज लगाइएको छ । तसर्थ राजमार्गले अधिग्रहण गरेको क्षेत्रको तत्काल लगतकट्टा गर्नुपर्ने देखिन्छ र जग्गाको हक कायम गर्नुपर्ने देखिन्छ ।
- डु नगरपालिकाको आन्तरीक आय वृद्धिका लागि यस भन्दा पहिले गरिएको आन्तरीक आय सम्भाव्यता अध्ययनको प्रतिवेदनमा पेश गरिएका सुभावहरु अध्ययन गरी कार्यन्वयन गर्न जोड दिनुपर्ने देखिन्छ ।
- डु करको सामान्य सिद्धान्त अनुसार कर उठाए पछि करदातालाई सेवा प्रदान गर्नुपर्दछ । कर लागू तथा संकलनको साथसाथै प्रभावकारी सेवा पनि प्रदान गर्ने तर्फ अग्रसर हुनुपर्दछ । यसको लागि नगरपालिका करदाताप्रति जवाफदेही र जिम्मेवार हुनुपर्दछ ।
- डु नगरपालिकाले नगर प्रहरीको व्यवस्था गरी अव्यवस्थित तरीकाले सार्वजनिक स्थान ओगट्ने गरी पाल टाग्ने, फुटपाथमा व्यापार गर्ने तथा जथाभावी फोहोर फाल्ने व्यक्तिहरुलाई कारबाहि गर्नुपर्ने देखिन्छ ।
- डु खाँदवारीलाई कसरी व्यवस्थित नगर बनाउने र नगरवासीलाई सेवासुविधा बिस्तार गर्ने भन्ने सम्बन्धमा नगरपालिकाको Structure Plan मा निश्चित संरचनाको परिकल्पना गरिएको हुँदा सो को अध्ययन, प्रगति समिक्षा र समयसापेक्ष संसोधन गर्न नगरपालिका सञ्चालन बोर्डले विशेष ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।
- डु वार्षिकरुपमा सबैभन्दा बढी कर तिर्ने करदातालाई सार्वजनिकरुपमा सम्मान तथा पुरस्कृत गर्दा करदाताहरुलाई प्रोत्साहन मिल्न जाने हुनाले सम्मान गर्ने अभ्यासको शुरुवात गर्नु व्यवहारिक हुन्छ ।

- डु कर संकलनका क्षेत्रहरु विस्तार गर्न खाँदवारी र तुम्लिङ्गटारमा लाग्ने हाटबजारमा सेडहरु निर्माण गर्न, खाँदवारीको बजार लाग्ने ठाँऊमा बनाइएको slaughter house र सार्वजनिक शौचालयलाई व्यवस्थित बनाई सञ्चालनमा ल्याउन, खाँदवारीमा बस रोक्ने ठाँऊमा बसपार्क निर्माण गर्न, पुरानो नगरपालिका भवनमा आधुनिक आयमुलक भवन बनाई भाडामा लगाउन, र नगरपालिकाको structure Plan मा उल्लेख भए अनुसारका View tower, village tourism, museum , rafting जस्ता क्षेत्रमा नीजि क्षेत्रसँग सहकार्य गरी कार्यन्वयन तर्फ जान उपयुक्त देखिन्छ ।
- डु करदाताहरुको अनुगमन गर्ने, कर नतिर्नेहरुलाई आवश्यक कारवाहि गर्ने र नियमित र उच्च करदातालाई पुरस्कृत गर्ने परम्परा शुरुवात गर्न पनि सुझाव दिइन्छ ।
- डु माथि उल्लेखित एकिकृत सम्पति कर लाई यही चालु आ.व. ०७१/०७२ नै लागु हुने ।

धन्यवाद